مخکي تر هر څه د لاسو پرېولل زده کړه

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ماشومانو ته د اوداسه ګټې بيان کړئ. ★الله تعالى پاکي کوونکي خوښوي.(۱)بېشکه الله تعالى اودس کوونکو ته د هغوی ګناهونه وربخښي.(۲) په اوداسه سره ناپاکي او چټلي ليري کيږي. ★ماشومانو ته اودس کول ور زده کړئ يعني دا چي تر اوداسه مخکي په زړه کي اراده وکړي چي د الله جل شانهُ د راضي کولو او پاکۍ حاصلولو لپاره اودس کوم.(۳) د بسم الله الرحمٰن الرحيم په ويلو سره اودس شروع کړئ.(۴) اول لاسونه تر مړوندو پوري پرېولئ.(۵) لومړی راسته او بيا چپه لاس پرېولئ.(٦) او ګوتي هم خلال کړئ.(۷) که دي انګشترۍ په ګوته وي نو هغه سره وښوروئ.(۸) که پر لاسو باندي داسي رنګ وي يا رنګ ناخن وي چي اوبه تر پوستکي پوري نه سي رسېدلای نو هغه ليري کړئ چي اوبه د بدن تر هغو برخو پوري ورسيږي چي په اوداسه کي ئې پرېولل ضروري دي او دې ته بايد ښه پام وسي چي په اوداسه کي يو ځای وچ پاته نه سي.(۹)

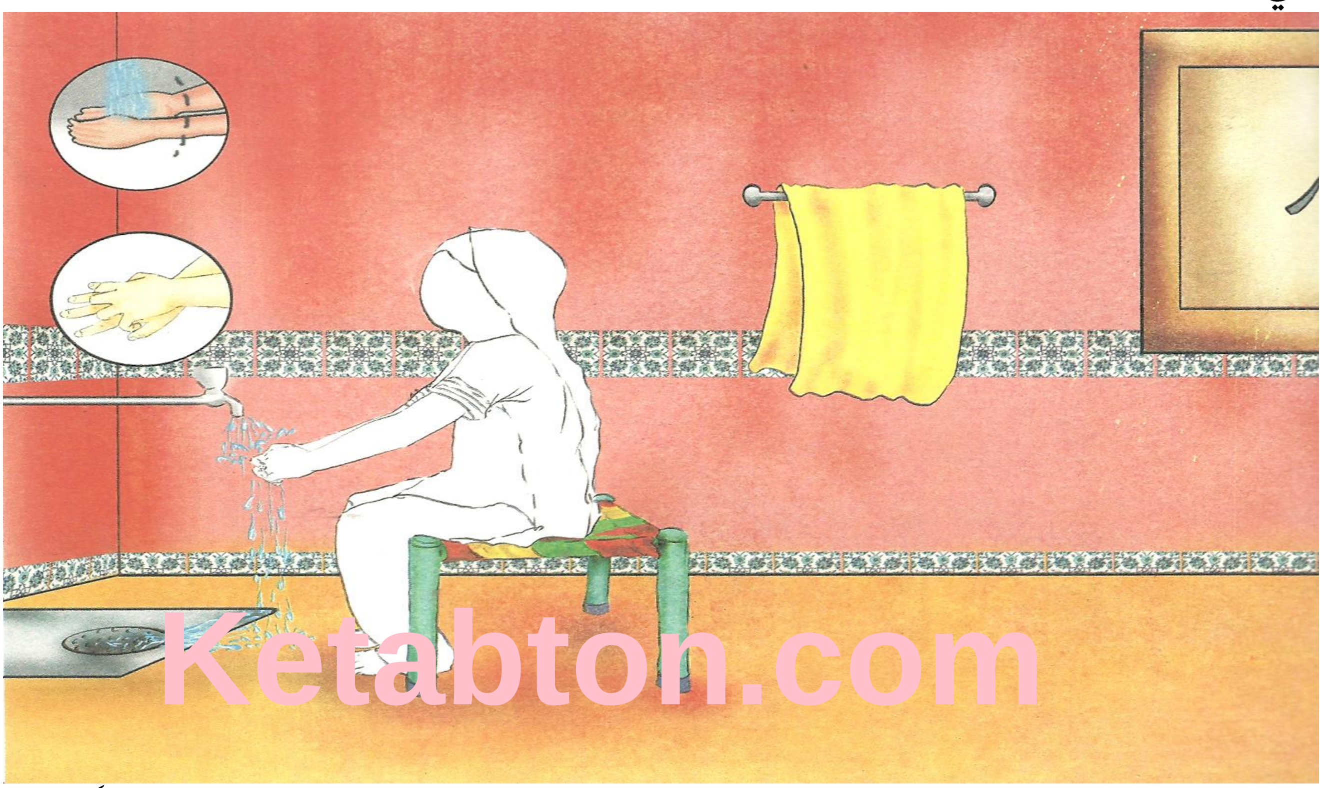
Ketabton.com

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د اوداسه ګټي کومي دي؟ د اوداسه نيت څنګه کيږي؟ د څه شي په ويلو سره بايد اودس شروع کړل سي؟ لاسونه بايد څنګه او تر کومه ځايه پرېولل سي؟ آيا ګوتي خلالېدل غواړي؟ که پر بدن داسي يو شی وي چي د اوداسه اوبه بدن ته نه پرېږدي نو څه بايد وکړل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[1]: التوبة: ۱۰۸.
[2]: صحيح المسلم: باب خروج الخطايا مع ماء الوضوء، حديث نمبر:۵۷۷- ۵۷۸، ۱۲۱مخ.
[3]: صحيح البخارى: باب كيف كان بدء الوحى، حديث نمبر:۱، ۱مخ
[4]: سنن ابى داؤد: باب فى التسمية على الوضوء، حديث نمبر:۱۰۱، ۱۰۲، ۳۱مخ.
[5]: صحيح البخارى: باب الوضوء ثلاثا ثلاثا، حديث نمبر: ۱۵۹، ۳۲مخ.
[6]: صحيح البخارى: باب التيمن فى الوضوء والغسل، حديث نمبر۱۶۸، ۳۴مخ
[7]: سنن الترمذى:باب فى تخليل الاصابع، حديث نمبر:۳۸-۳۹، ۱۲مخ.
[8]: المصنف لابن ابى شيبه: باب فى تحريک الخاتم فى الوضوء، حديث نمبر: ۴۲۴- ۴۳۴، ۳۷۰- ۳۷۲مخونه.
[9]: صحيح المسلم: باب وجوب استيعاب جميع اجزاء محل الطهارة، حديث نمبر۵۷۶، ۱۲۱مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماته خوله پرېولل هم رازده کړه

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ ماشومان وپوهوئ چې مسواک ووهي.(۱۰) د مسواک ګټې ورته بیان کړئ چې خوله پاکوي او الله تعالی په راضي کیږي.(۱۱) مسواک وهل سنت عمل دئ.(۱۲) د کوم لمانځه دپاره چې مسواک وهل سوئ وي تر هغو اویا (۷۰) لمنځونو ښه دئ چې د هغه لپاره مسواک نه وي وهل سوئ.(۱۳) که مسواک پیدا نه سي نو پر ځای ئې د غاښو برس یا د راسته لاس د شهادت ګوته وکاروئ.(۱۴) مسواک باید د غاښو پر راسته او چپه خواوو ووهل سي.(۱۵) بیا درې واره په ښه توګه غرغره وکړئ.(۱۶) په راسته لاس خوله پرېولل سنت طریقه ده.(۱۷) او درې واره په ښه توګه په پزه اوبه وګرځوئ.(۱۸) په چپه لاس پزه سوڼ کړئ.(۱۹)

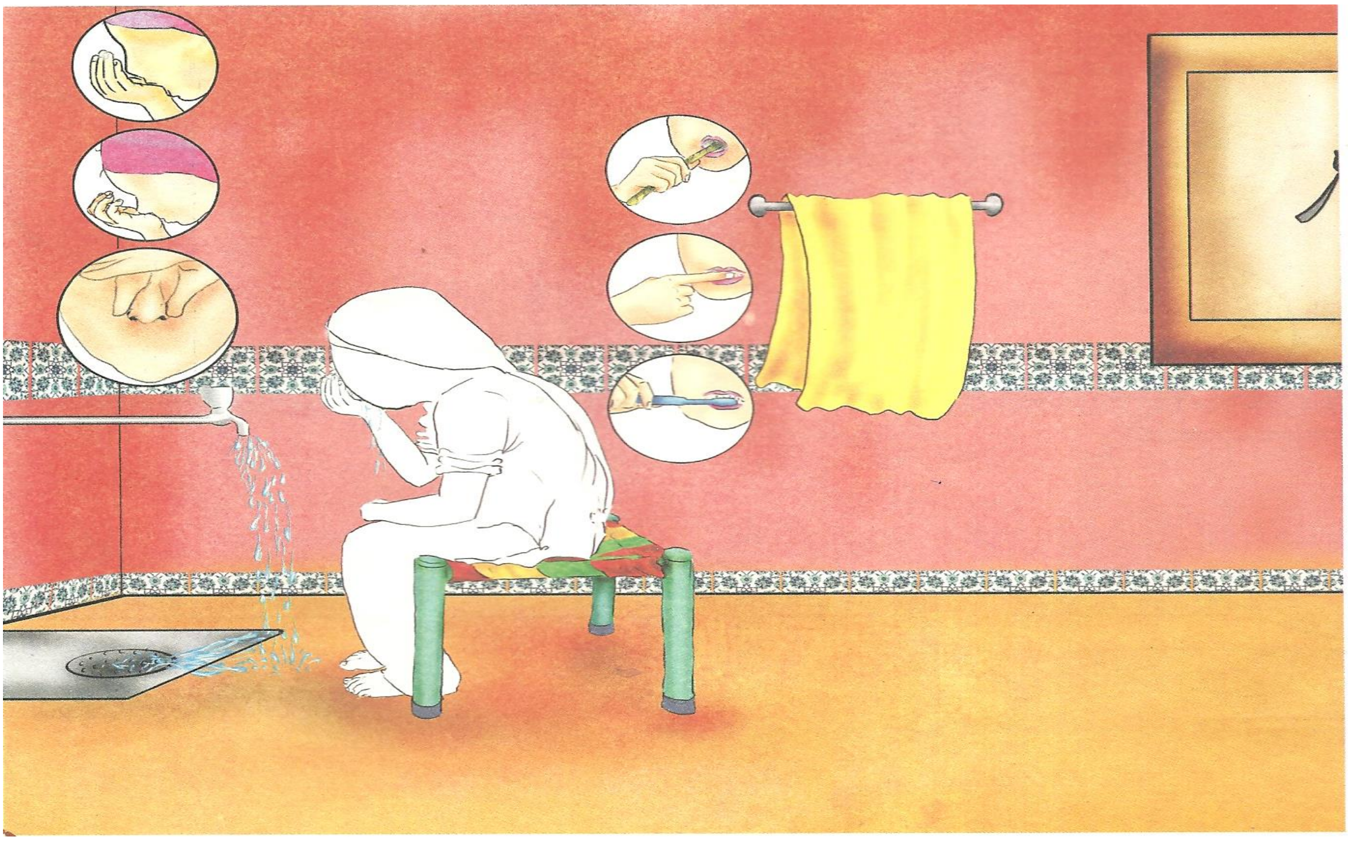

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: د مسواک ګټې څه دي؟ که مسواک نه وي څه باید وکړل سي؟ خوله باید په کوم لاس پرېولل سي؟ د مسواک وهلو سنت طریقه کومه ده؟ څو واره باید په پزه اوبه وګرځول سي؟ پزي ته باید په کوم لاس اوبه ور واچول سي؟ پزه باید په کوم لاس پاکه سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ) ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[10]: صحیح البخاری: باب السواک یوم الجمعة، حدیث نمبر: ۸۸۷- ۸۸۹، ۱۴۳مخ.
[11]: سنن النسائی: باب الترغیب فی السواک، حدیث نمبر:حدیث نمبر: ۵، ۱مخ.
[12]: صحیح البخاری: باب السواک، حدیث نمبر: ۲۴۴. ۴۵مخ.
[13]: مرقاة المفاتیح شرح مشکاة المصابیح، باب السواک، حدیث نمبر: ۳۸۹، ۲ټوک، ۹۲مخ.
[14]: کنز العمال: السواک، حدیث نمبر:۲۶۱۶۳، ۹ټوک، ۱۳۷مخ.
[15]: ویستحب ان یبدأ بالجانب الایمن من فمه عرضًا. مرقاة المفاتیح: ۸۰مخ، ۲ټوک. ریاض الصالحین: حدیث نمبر: ۸۳۲، ۲۲۱مخ.
[16]: صحیح البخاری: باب المضمضة فی الوضوء، حدیث نمبر:۱۶۴، ۳۳مخ.
[17]: صحیح النسائی: باب بأی الیدین یتمضمض، حدیث نمبر: ۸۵، ۱۱مخ.
[18]: صحیح البخاری: باب الاستنثار فی الوضوء، حدیث نمبر:۱۶۱، ۳۳مخ.
[19]: سنن النسائی:باب بأی الیدین یستنثر، حدیث نمبر:۹۱، ۱۲مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماته د مخ پرېولل را وښيه

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ درې واره مکمل مخ پرېوله.(۲۰) يعني د وربښتانو د راشنه کېدو ځخه بيا د زني تر لاندي برخې پوري او د يوه غوږ د نرمۍ ځخه بيا تر د بل غوږ تر نرمۍ پوري ټوله مخ پرېولي.(۲۱)

تمرين: د ماشومانو ځخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: مخ بايد څو واره پرېولل سي؟ د کوم ځای ځخه تر کوم ځايه بايد پرېولل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته ووايا ست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

[20]: صحيح البخارى: باب الوضوء ثلاثا ثلاث، حديث نمبر:۱۵۹، ۳۲مخ.
[21]: وحد الوجه من قصاص الشعر الى اسفل الذقن والى شحمتى الاذنين. الهداية: كتاب الطهارت، ۳۰مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د ټوله لا پرېولل را زده کړه

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ دواړه لاسونه درې واره د څنګلو سره پرېولئ.(۲۲) او ماشومانو ته دا هم ور وښياست چې په ټولو ښو کارونو کې د راسته طرف څخه شروع کول د نبي علیه سلام سنت طريقه ده.(۲۳) نو تاسو يوازې په اوداسه کې نه بلکه په هر کار کې دې ته پام وکړئ مثلاً: اول راسته لاس بيا چپه لاس، اول راسته پښه بيا چپه پښه. ★ کوم ځای چې په اوداسه کې پرېولل غواړي که پر هغه ځای باندې يو شی وي لکه ساعت، لاس بند، بنګړي، غوږ والي، لاس بند، انګشتری يا رنګ ناخونو پام مو وي چې بايد وښورول سي تر څو د بدن لاندې حصې ته اوبه ورسيږي.(۲۴)

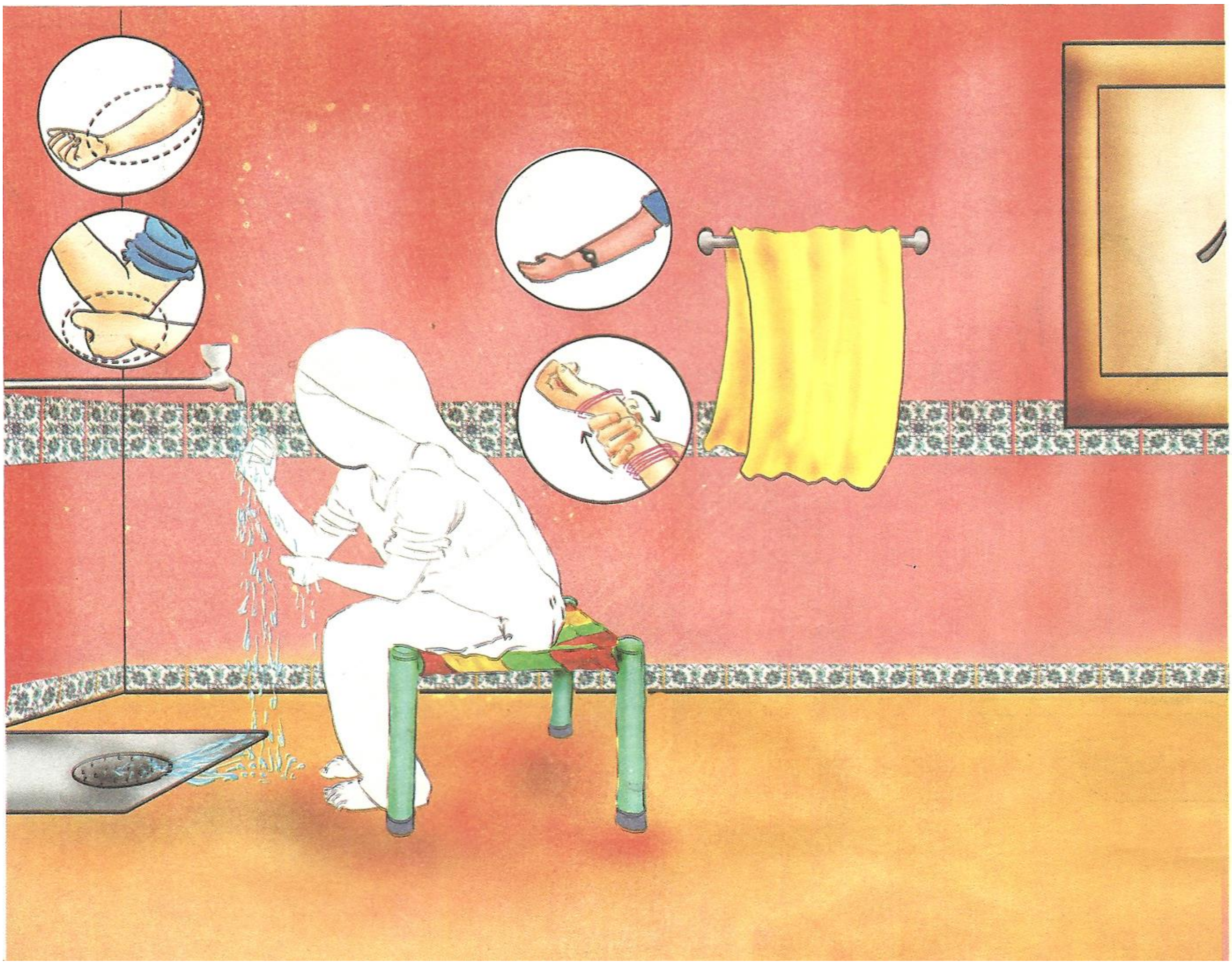

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: لاس بايد څو واره پرېولل سي؟ تر کومه ځايه بايد پرېولل سي؟ که چا يو شی په لاس کړئ وي نو بايد څه شی په پام کې ونيسي؟(دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته ووايا ست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندې اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[۲۲]: صحيح البخاری: باب الوضوء ثلاثا ثلاث، حديث نمبر:۱۵۹، ۳۲مخ.
[۲۳]: صحيح البخاری: باب التيمن فی الوضوء والغسل، حديث نمبر۱۶۸، ۳۴مخ
[۲۴]: صحيح المسلم: باب وجوب استيعاب جميع اجزاء محل الطهارة، حديث نمبر۵۷۶، ۱۲۱مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر مسح څنګه کیږي؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: یو وار د ټول سر مسح وکړئ. د سر د مسح کولو اسانه طریقه دا ده چې د دواړو لاسو ګوتې او ورغوي لانده کړل سي او د سر پر مخکنۍ برخه کښېښول سي او دا رقم شاته کش کړل سي چې ټول سر مسح سي.(۲۵)د سر (د مسحې) سره، د ګوتو په شا باندې د غاړې اخرې حصه یعنې څټ مسح هم وکړئ.(۲٦)

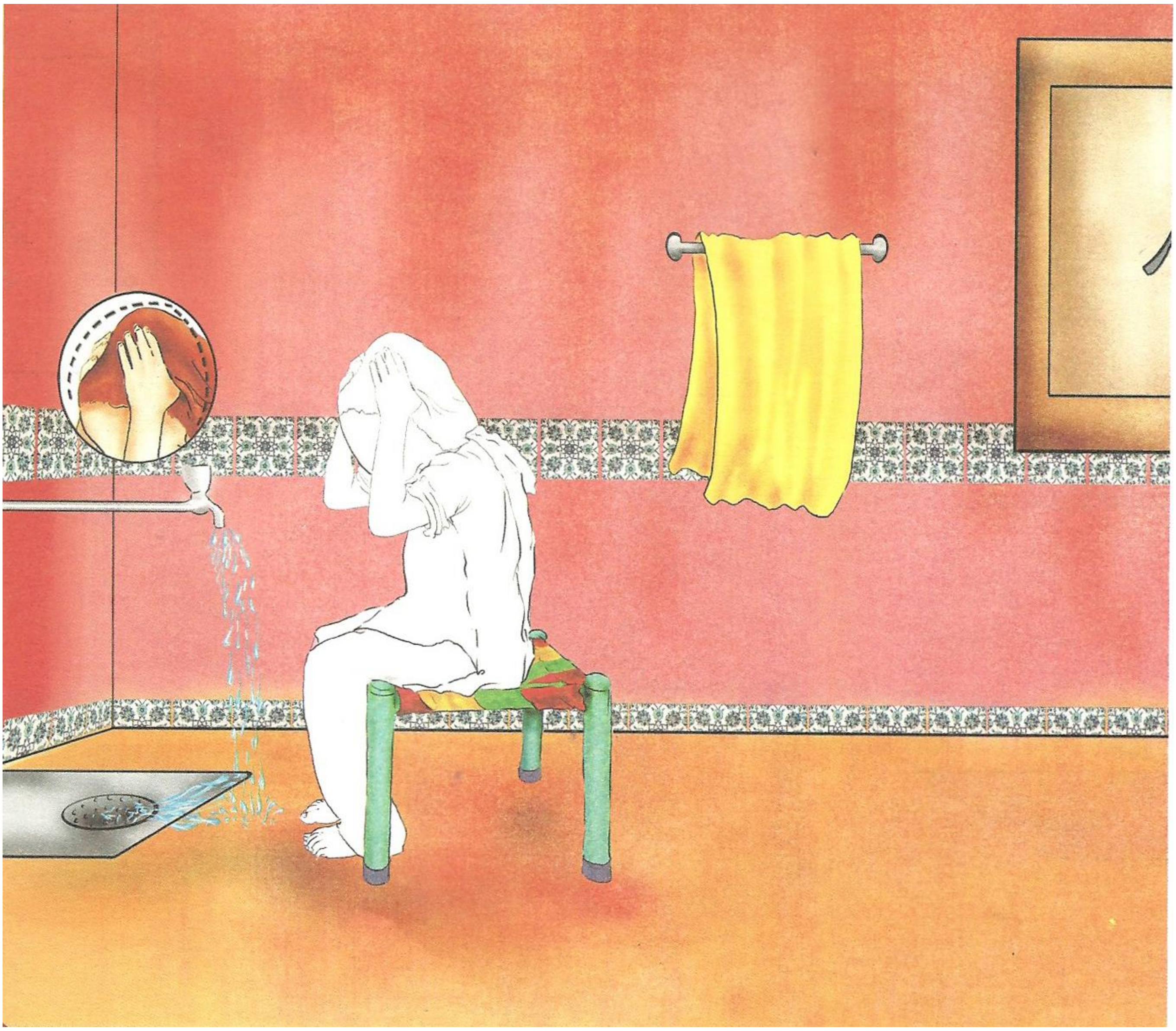

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: سر باید څو واره مسح سي؟ د کوم ځای څخه تر کوم ځای پورې باید مسح سي؟ د سر د مسحه کولو دپاره اسانه طریقه کومه ده؟ آیا د سر سره باید د غاړې مسح هم وکړل سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته وو ایاست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندې اداء کړې او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

[۲۵]: صحیح البخاری: باب مسح الرأس مرة، حدیث نمبر:۱۹۲، ۳۸مخ.
[۲٦]: فقد روی مرفوعًا من توضأ ومسح عنقه وقی الغل یوم القیمة. رواه الدیلمی فی مسند الفردوس. الفقه الحنفی فی ثوب الجدید: ۱ټوک، ۷۹مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو د غوږ مسح څنګه وکړم؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★د سر تر مسحې وروسته يو وار د غوږو مسحه هم وکړئ. د غوږو د مسحې لپاره دوهم وار د لاسو لندولو ضرورت نسته بلکه د سر د مسحې لپاره چې لاسونه لانده سوي وه هغه کافي دي.(۲۷) د غوږو د مسحې اسانه طريقه دا ده چې د غوږو په سوريانو او دننه برخه کي شاوخوا د شهادت ګوتې سره راتيري کړئ او په بټو ګوتو سره د غوږو شا مسح کړئ.(۲۸) او د غوږونو په سوريو کي خمچه ګوته ونبوروئ.

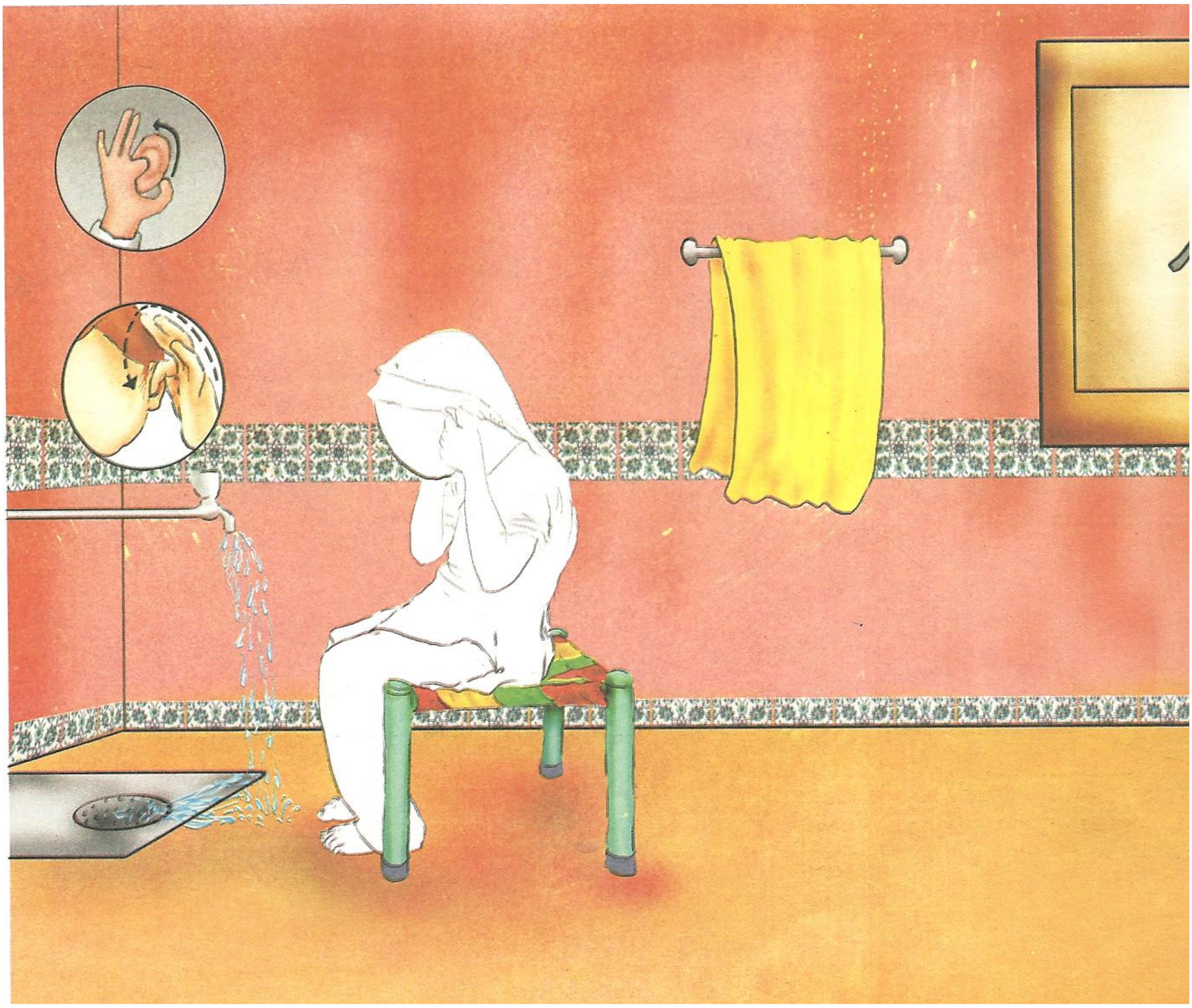

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د غوږو مسح بايد څو واره وسي؟ آيا د غوږو د مسح کولو لپاره لاسونه بيا لندېدل غواړي؟ غوږونه بايد څنګه مسح سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[۲۷]: سنن نسائی: باب مسح الاذنين مع الرأس و ما يستدل به على انهما من الرأس، حديث نمبر:۱۰۲- ۱۰۳، ۱۴مخ.

[۲۸]: سنن نسائی: باب مسح الاذنين مع الرأس و ما يستدل به على انهما من الرأس، حديث نمبر:۱۰۲- ۱۰۳، ۱۴مخ.
وايضًا: حاشية الطحطاوی على مراقی الفلاح، ۷۶مخ. وايضًا: الفقه الحنفی، ۱ټوک، ۷۸مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې باید څنګه پرېولل سي؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ پښې د بجلکو سره درې واره پرېولئ.(۲۹) پام کوئ چې تلې، بجلکي یا پوندي وچي پاته نه سي. اول راسته پښه پرېولئ بیا چپه پښه. ★ د پښو ګوتي هم خلال کړئ.(۳۰) اودس په ترتیب سره وکړئ، یعني اول نیت وکړئ،بیا بسم الله وواياست، بیا دواړه لاسونه تر مړوندو پوري پرېولئ او ګوتي هم خلال کړئ، بیا مسواک ووهئ او خوله پرېولئ، بیا پزي ته اوبه واچوئ، بیا مخ پرېولئ، بیا تر څنګلو پوري لاسونه پرېولئ، بیا د سر ، غوږونو او غاړي مسح وکړئ او بیا پښې پرېولئ.(۳۱)

د اوداسه فرضونه څلور دي: درې اندامونه پرېولل او یو اندام مسح کول. یعني (۱) مخ پرېولل (۲) دواړه لاسونه د څنګلو سره پرېولل (۳) دواړي پښې د بجلکو سره پرېولل (۴) د سر مسح کول (۳۲) (که ددغو فرضو څخه یو هم پاته سي نو اودس نه صحیح کیږي چې بیا لمونځ هم نه صحیح کیږي)

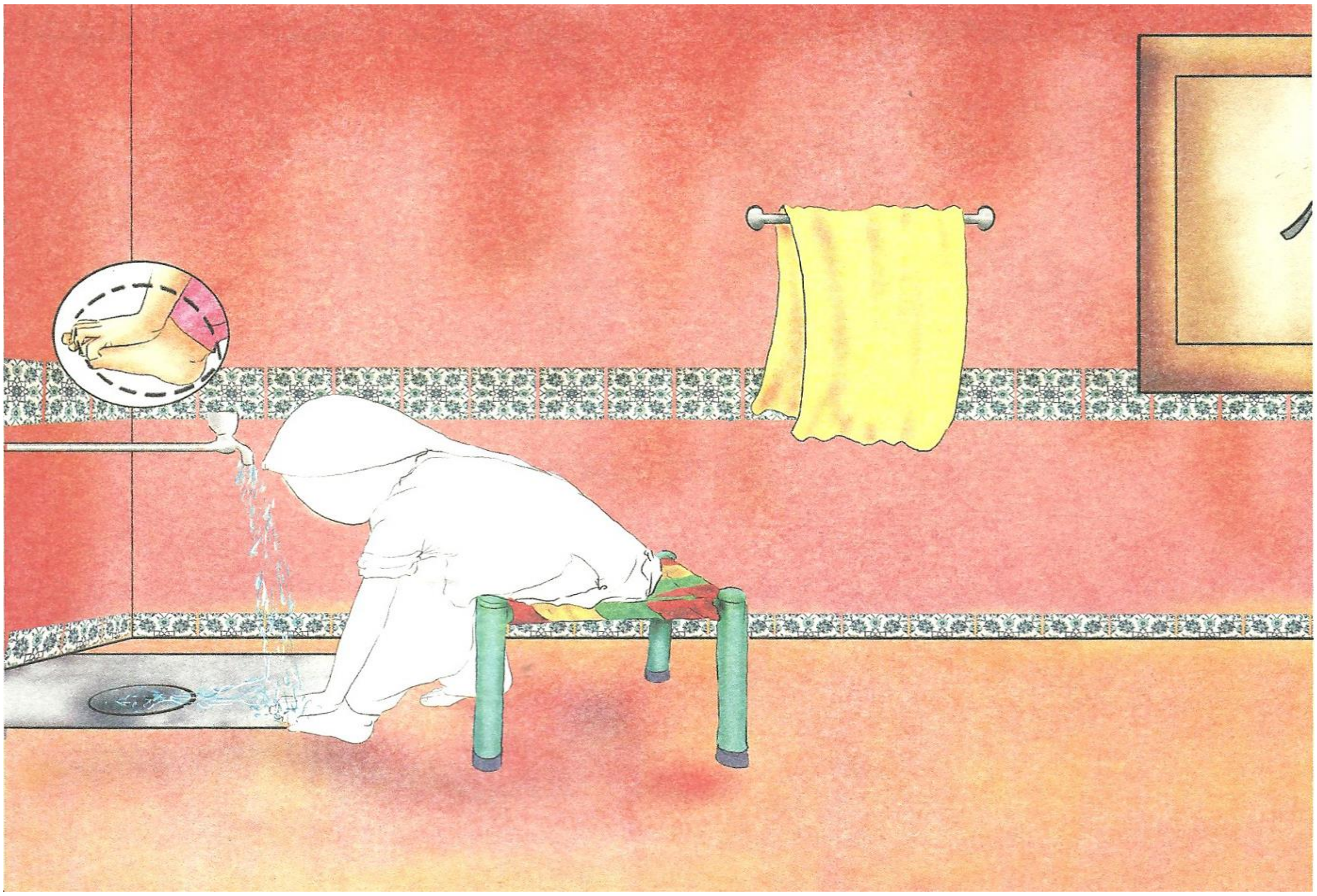

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: پښې باید څو واره پرېولل سي؟ د کوم ځای څخه تر کوم ځای پوري باید پرېولل سي؟ آیا د پښې ګوتي خلالېدل غواړي؟ د اوداسه ترتیب څنګه دئ؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته ووایاست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۲۹: صحیح البخاری: باب الوضوء ثلاثا ثلاثا، حدیث نمبر: ۱۵۹، ۳۲مخ.
۳۰: سنن الترمذی:باب فی تخلیل الاصابع، حدیث نمبر:۳۸- ۴۰، ۱۲مخ.
۳۱: صحیح المسلم: باب صفة الوضوء وکماله، حدیث نمبر:۵۳۸- ۵۳۹، ۱۱۴- ۱۱۵مخونه.
۳۲: المائدة: ۶.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ته اذان د سم تلفظ سره را پیاد کړه او د آذان جواب هم را زده کړه

اَللّٰهُ اَکْبَر اَللّٰهُ اَکْبَر — اَللّٰهُ اَکْبَرَاَللّٰهُ اَکْبَر

أَشْهَدُ أَنْ لَّا اِلٰه اِلَّا اللّٰه — أَشْهَدُ أَنْ لَّا اِلٰه اِلَّا اللّٰه

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰه — أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰه

حَيَّ عَلَى الصَّلوه — حَيَّ عَلَى الصَّلوه

حَيَّ عَلَى الْفَلَاح — حَيَّ عَلَى الْفَلَاح

اَللّٰهُ اَکْبَر — اَللّٰهُ اَکْبَر

لَا اِلٰه اِلَّا اللّٰه(۳۳)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★انجونو ته اذان د تلفظ سره ورپیاد کړئ مګر انجونو ته اذان یوازي ددې لپاره ورپیاد کړئ چې د اذان جواب ورکولای سي او ماشومانو ته ووایاست چې انجوني باید اذان و نه کړي.(۳۴) او په کښته اواز جواب ورکړئ. ★ د اذان جواب زده کړئ. طریقه یې دا ده چې مؤذن څه وايي هغه دي تکراروي، البته د حَيَّ عَلَى الصّلوه ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاح په جواب کي لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّتَ اِلَّا بِاللّٰهِ ویل کیږي.(۳۵) د سهار په اذان کي دغه توري وراضافه کیږي، اَلصَّلوةُ خَيْرٌ مِّنَ النَّوْم.(۳٦) د اَلصَّلوةُ خَيْرٌ مِّنَ النَّوْم په جواب کي صَدَقْتَ وَبَرَرْتَ ویل کیږي.(۳۷)

تمرین: اذان او درود شریف د سم تلفظ سره ورته ووایاست، د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: د اذان جواب څنګه ورکول کیږي؟ د حَيِّ عَلَى الصَّلوه ، حَيِّ عَلَى الْفَلَاح په جواب کي باید څه وویل سي؟ د اَلصَّلوةُ خَيْرٌ مِّنَ النَّوْم په جواب کي باید څه وویل سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته ووایاست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

تر اذان وروسته کومه دعاء وکړم؟

أَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّآمَّةِ ۞ وَالصَّلوةِ الْقَآئِمَةِ ۞آتِ مُحَمَّدَ نِ الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ ۞ وابْعَثْهُ مَقَاماً مَّحْمُوْدَ نِ الَّذِىْ وَعَدْتَّهٗ ۞ اِنَّکَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ.(۳۸)

[۳۳]: سنن ابی داؤد: باب کیف الاذان، حدیث نمبر:۵۰۱/۴۹۹، ۱۱۱- ۱۱۲مخونه.
[۳٤]: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی النساء من قال لیس علیهن أذان ولا اقامة، حدیث نمبر: ۲۳۲۶-۲۳۳۵ ،۲ټوک ۳۶۶- ۳۶۷مخونه.
[۳۵]: صحیح المسلم: باب استحباب القول مثل قول المؤذن لمن سمعه ثم یصلی علی النبی ﷺ ثم یسأل الله له الوسیلة، حدیث نمبر:۸۴۸- ۸۵۱، ۱۶۳مخ.
[۳٦]: سنن ابی داؤد: باب کیف الاذان، حدیث نمبر:۵۰۰/۵۰۱/۵۰۴، ۱۱۲- ۱۱۳مخونه.
[۳۷]: الاذکار النوویة: باب ما یقول من سمع المؤذن والمقیم، ۳۶مخ.
[۳۸]: صحیح البخاری: باب الدعاء عند النداء، حدیث نمبر:۶۱۴، ۱۰۲مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس اقامت هم را زده کړه

اَللّٰهُ اَكْبَر اَللّٰهُ اَكْبَر — اَللّٰهُ اَكْبَراَللّٰهُ اَكْبَر

أَشْهَدُ أَنْ لَّا اِلٰه اِلَّا الله — أَشْهَدُ أَنْ لَّا اِلٰه اِلَّا الله

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ الله — أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ الله

حَيَّ عَلَى الصَّلوه — حَيَّ عَلَى الصَّلوه

حَيَّ عَلَى الْفَلَاح — حَيَّ عَلَى الْفَلَاح

قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ — قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ

اَللّٰهُ اَكْبَر — اَللّٰهُ اَكْبَر

لَا اِلٰه اِلَّا الله(۳۹)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ د اذان تر جواب وروسته باید پر نبي کریم علیه سلام درود شریف وویل سي.(۴۰)ماشومانو ته د اذان دعاء او اقامت د سم تلفظ سره ور پیاد کړئ. خو اقامت یوازي ددې لپاره چي انجوني د ضرورت په وخت کي په کښنته آواز جواب ورکړي.(۴۱)ماشومانو ته دا ور زده کړئ چي د اذان تر جواب وروسته باید د نبي کریم علیه سلام لپاره د وسیلې دعاء وکړي تر څو د قیامت په ورځ مو د رسول الله صلی الله علیه وسلم شفاعت نصیب سي.(۴۲) هر وخت چي د نبي کریم صلی الله علیه وسلم نوم یاد سي نو صلی الله علیه وسلم وو ایاست.(۴۳) د اقامت جواب زده کړئ: طریقه ئې دا ده چي مؤذن څه وایي هغه دي تکرار وي، البته د حَيَّ عَلَى الصَّلوه ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاح په جواب کي لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّتَ اِلَّا بِاللهِ وویل کیږي ★ د قَدْ قَامَتِ الصَّلٰوة کي باید أَقَامَهَاللهُ وَ اَدَامَهَا وویل سي.(۴۴) ماشومانو ته په ټوله کتاب کي هر ځای وقف ور زده کړئ. مثلاً: د وقف په وخت باید آخري حرف ساکن وي، د وقف په حالت کي دوه زوره والا تنوین په الف بدلیږي او په وقف کي ګول تاء (ة) په هاء (ه) بدلیږي.

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: د اذان او اقامت څه فرق دئ؟ د اذان دعاء د سم تلفظ سره ورڅخه واورئ؟ د ماشومانو څخه د وسیلې دعاء او اقامت د سم تلفظ سره واورئ؟ د ماشومانو څخه وپوښتئ چي په اقامت کي د قَدْ قَامَتِ الصَّلٰوة په جواب کي باید څه وویل سي او کوم ځای چي غلط وو هغه ور اصلاح کړئ.

---

[۳۹]: سنن ابی داؤد: باب كيف الاذان، حديث نمبر: ۵۰۷/۵۰۶/۵۰۲/۴۹۹، ۱۱۱-۱۱۴مخونه، وفی الباب فی الاقامة، حديث نمبر:۱۱۶،۵۱۰مخ.

[۴۰]: صحيح المسلم: باب استحباب القول مثل قول المؤذن لمن سمعه ثم يصلی علی النبی ﷺ ثم يسأل الله له الوسيلة، حديث نمبر:۸۴۸، ۱۶۳مخ.

[۴۱]: المصنف لابن ابی شيبه: باب فی النساء من قال ليس عليهن أذان ولا اقامة، حديث نمبر: ۲۳۲۶- ۲۳۳۵ ،۲ټوک ۳۶۶- ۳۶۷مخونه.

[۴۲]: المصنف لابن ابی شيبه: باب فی النساء من قال ليس عليهن أذان ولا اقامة، حديث نمبر: ۲۳۲۶- ۲۳۳۵ ،۲ټوک ۳۶۶- ۳۶۷مخونه.

[۴۳]:سنن الترمذی: باب قول رسول الله صلی الله عليه وسلم (رغم انف رجل)، حديث نمبر: ۳۵۴۵-۳۵۴۶، ۸۰۸ مخ.

[۴۴]: سنن ابی داؤد: باب ما يقول اذا سمع الاقامة، حديث نمبر:۵۲۸، ۱۱۹ مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځه تر آداء مخکي کوم شيان په ياد ولرم؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ تر لمانځه مخکي په ياد ولرئ چي تاسو بايد اودس ولرئ.(۴۵) ستاسو کالي(۴٦) او د لمانځه ځای بايد پاک وي.(۴۷) او ستاسو مخ بايد د قبلې خوا ته وي.(۴۸) تر لمانځه مخکي مو بايد دې ته ښه پام وي چي د مخ، لاسونو او پښو څخه ماسِوا ستاسو ټول بدن بايد په جامه پټ وي.(۴۹) ځکه که د سر د وربښتانو، غوږيا د بدن د بلي برخي څلورمه حصه د دومره وخت لپاره ښکاره سي چي د يوه رکن (درې واره سبحان ربی العظيم په اندازه) پکښي ويل کيږي نو لمونځ نه صحيح کيږي خو کهددې څخه کم وخت ښکاره پاته سي او بيا يې ژر پټ کړي نو لمونځ صحيح دئ خو دا کار ګناه ده.(۵۰) ته بايد سيده ودريږې او نظر دې هم د سجدې پر ځای وي. داسي سيده ولاړه چي د سجدې ځای ليدلای سې.(۵۱) ستا د پښو ګوتي هم بايد د قبلې طرف ته وي او دواړې پښې سيده د قبلې طرف ته کړه.(۵۲) (پښې راسته او چپه خوا ته کږول د سنت خلاف دي) ★انجونو ته ور زده کړئ چي لمونځ بايد يوازي وکړي.

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د ماشومانو څخه وپوښتئ چي د لمانځه د شروع کولو څخه مخکي بايد کوم شيان په پام کي ونيول سي؟ ستاسو مخ بايد کومي خوا ته وي؟ او ستاسو نظر بايد پر کوم ځای وي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته ووايا ست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

د لمانځه د شروع کولو پر وخت بايد کوم شيان په پام کي ونيسم؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ماشومان پوه کړئ چي د ستر په خاطر د انجونو لپاره د کور په خونه کي لمونځ کول ډېر ښه دئ.(۵۳) په زړه کي نيت وکړه چي فلانی لمونځ کوم، په ژبه ويل ضروري نه دي. ★ د لمانځه د شروع په وخت کي بايد لاسونه تر غوږو پوري نه بلکه تر اوږو پوري پورته سي او هغه هم په پوړني کي دننه، د پوړني څخه را ايستل او بيا پورته کول نه دي په کار.(۵۴) او بيا لاسونه داسي پورته کړئ لکه لوړ چي يې بيان وسو، الله اکبر ووايا ست او لاسونه پر سينه داسي کښېږدئ چي د راسته لاس ورغوئ د چپه لاس پر شا باندي وي.(۵۵) انجوني دي د هلکانو په رکم تر نامه لاندي لاسونه نه نيسي.(۵٦)

---

[۴۵] : المائده: ايت نمبر:۶.
[۴٦] : المدثر: ايت نمبر:۴.
[۴۷] : البقرة: ايت نمبر:۱۲۵ و فی سنن ابی داؤد: باب اتخاذ المساجدفی الدور، حديث نمبر:۴۵۵-۴۵۶، ۱۰۳- ۱۰۴مخونه.
[۴۸] : البقرة: ايت نمبر:۱۴۴.
[۴۹] : سنن ابوداؤد، کتاب الطهارت، باب المرأة تصلی بغير خمار، حديث نمبر:۶۴۱، ۱۴۰مخ.
[۵۰] : وهی فی الصلوة مکشوفة الرأس او نحوه فسترته بعمل قليل قبل اداء رکن جازت.. الخ. کبيری: ۲۱۵مخ.
[۵۱] : کنز العمال: حروف الصاد، کتاب الصلاة، من قسم الاقوال، الباب الثانی فی احکام الصلاة ومفسداتها ومکملاتها، الفصل الثالث، حديث نمبر: ۲۰۰۹۸، مخ.
[۵۲] : صحيح البخاری: باب يستقبل باطراف رجليه القبلة. باب نمبر ۱۳۱، ۱۳۱مخ.
[۵۳] : سنن ابی داؤد: باب التشديد فی ذلک، حديث نمبر: ۵۶۹-۵۷۱، ۱۲۷مخ.
[۵۴] : المصنف لابن ابی شيبه: باب فی المرأة اذا افتتحت الصلاة الی أين ترفع يديها، حديث نمبر:۲۴۸۶- ۲۴۹۰، ۴۲۱- ۴۲۲مخونه.
۵۵: صحيح المسلم: باب وضع يده اليمنی علی اليسری بعد تکبيرة الإحرام تحت صدره فوق سرته ووضعهما فی السجود علی الأرض حذو منکبيه. حديث نمبر: ۸۹۶، ۱۷۰مخ.
[۵٦] : السعاية: ۲ټوک، ۱۵۶مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قيام (ولاړي) په حالت کي کوم شيان په پام کي ولرم؟

★که يوازي لمونځ کوئ نو اول سُبْحَانَکَ اللّٰهُمَّ،وروسته **تعوذ** (اعوذ بالله من الشيطٰن الرجيم) او **تسميه** (بسم الله الرحمٰن الرحيم)، **بيا سورة فاتحه** (الحمد لله) او وروسته يو بل سورت ووایاست.(۵۷) او که په مو امام پسي لمونځ کوئ نو سُبْحَانَکَ اللّٰهُمَّ ووایاست، پټه خوله سئ او د امام قرائت په توجه سره واورئ.(۵۸) که د امام قرائت په لوړ اواز نه وو نو بيله د ژبي د حرکت څخه، په زړه کي فقط د سورة فاتحه خوا ته توجه وکړئ.(۵۹) ددې سره بايد انجونو ته دا وروښوول سي چي که په جماعت لمونځ کوي نو دا په پام کي ونيسي چي لومړی بايد د نارينوو، پسې د هلکانو، وروسته د نرښځيانو او ورپسې د ښځو صفونه وي(۶۰) او هلکان بايد هيڅکله د خلګو سره په يوه صف کي و نه دريږي بلکه خامخا د هغوی تر شا ودريږي.(۶۱)په لمانځه د قرائت لپاره دا ضروري ده چي قرائت بايد د ژبي او شونډانو په حرکت سره وسي.(۶۲)

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د لمانځه نيت څنګه کيږي؟ آيا په خوله ويل ئې ضروري دي؟ تکبير تحريمه څه ته ويل کيږي؟ د تکبير تحريمه په وخت لاسونه څنګه پورته کيږي؟ لاسونه بايد چيري ونيول سي؟ څنګه بايد ونيول سي؟ انجوني بايد څنګه په جمعه سره لمونځ وکړي؟ آيا په امام پسي قرائت ويل کيږي؟ په يوازي لمانځه کي بايد قرائت څنګه وويل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته ووایاست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۵۷: صحيح المسلم: باب وجوب قراءة الفاتحة فى كل ركعة وإنه إذا لم يحسن الفاتحة ولا أمكنه تعلمها قرأ ما تيسر له من غيرها، حديث نمبر:۸۷۴- ۸۸۴، ۱۶۷-۱۶۸مخونه.

۵۸: الاعراف: ايت نمبر: ۲۰۴.

۵۹: صحيح المسلم: باب وجوب قراءة الفاتحة فى كل ركعة وإنه إذا لم يحسن الفاتحة ولا أمكنه تعلمها قرأ ما تيسر له من غيرها.، حديث نمبر:۸۸۴- ۸۷۴، ۱۶۷-۱۶۸مخونه.

۶۰: والسنة أن يصف الرجال ثم الصبيان ثم النساء الخ.الفقه الحنفى فى ثوب الجديد: ۱ټوک، ۲۶۸مخ.

۶۱: صحيح البخارى: باب وضوء الصبيان ومتى يجب عليهم الغسل والطهور وحضورهم الجماعة والعيدين والجنائز وصفوفهم.، حديث نمبر:۸۵۷، ۱۳۹مخ.

۶۲: المصنف لابن ابى شيبه: باب فى قراءة النهار كيف هى فى الصلاة، حديث نمبر:۳۶۷۷، ۳ټوک، ۲۴۶مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکبیرِ تحریمه

أَللّٰهُ أَكْبَرَ (٦٣)

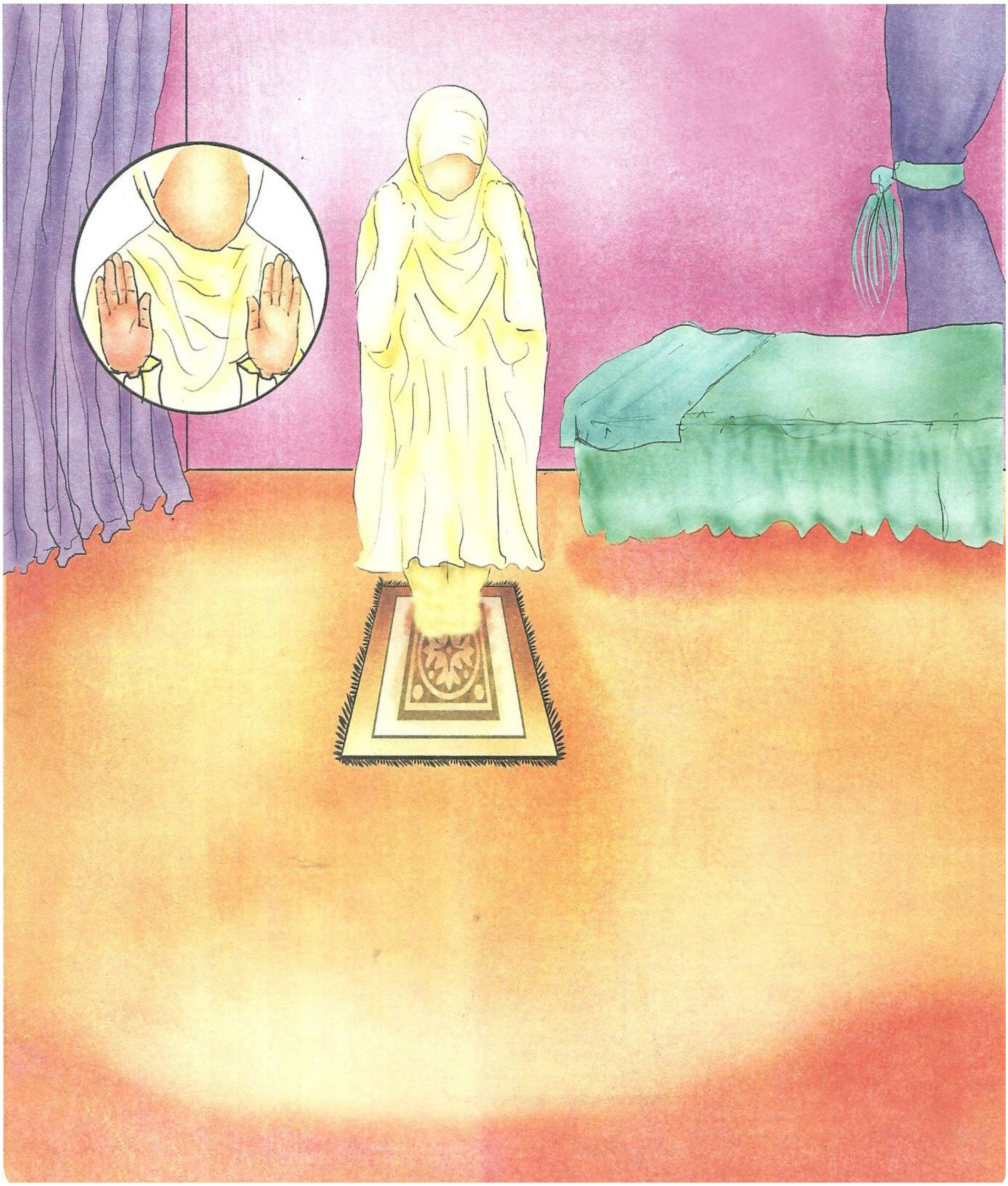

[٦٣]:سنن الترمذی: باب ما جاء ان مفتاح الصلاة الطهور، حدیث نمبر:٣-۴، ٢مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه، په قیامه (ولاړه) کي څه شي ته پام وکړم؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: د سورة فاتحه په ویلو کي ښه طریقه دا ده چي پر هر آیت ودرېږي او ساه واخلي، بیا بل آیت ووایي، ځیني ځیني ایاتونه په یوه ساه وویل سي. مثلاً: پر اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ رَبِّ الۡعَالَمِیۡنَ باندي ساه واخلي، بیا پر الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ باندي، بیا پر مَالِكِ یَوۡمِ الدِّیۡنِ باندي. دا رقم سورة فاتحه وویل سي.(٦٤) خو که تر سورة فاتحه وروسته سورت کي په یوه ساه تر یوه زیات ایاتونه وویل سي پروا نه لري. ★ بېله ضرورته د بدن اندامونو ته حرکت مه ورکوه، ولاړه چي څومره په ارامه وي هغومره ښه ده.(٦٥) دا کار د لمانځه د ادب څخه خلاف دئ چي د بدن ټوله زور پر یوه پښه وي او بله پښه همداسي ایله پرېښول چي انسان پر یوه بغل کوږ سي، ددې څخه ځان وساته. یا پر دواړو پښو برابره اندازه زور وکړئ یا پر یوه پښه داسي زور وسي چي هغه بله پښه کږه نه سي. ★که اربړمی درسي نو د دفع کولو (بندولو) کوښښ ئې وکړئ.(٦٦) د ولاړي په حالت کي باید نظر د سجدې پر ځای وي، یوې بلې خواته یا مخامخ کتل مه کوه.(٦٧)

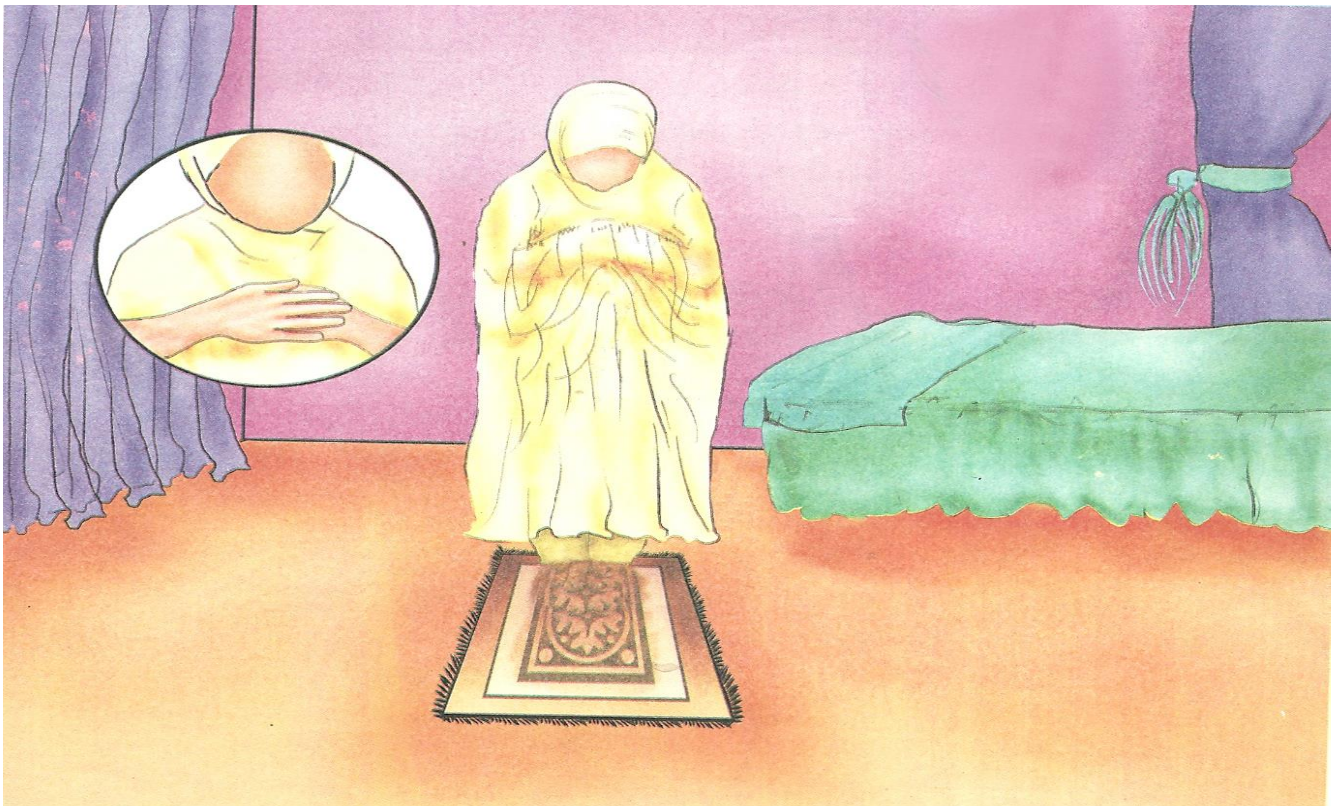

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: ولاړه څنګه اداء کیږي؟ د سورة فاتحه ښه طریقه کومه ده؟ په لمانځه کي داسي دربدل چي ټول زور پر یوه پښه وي، څنګه کار دئ؟ که چا ته په لمانځه کي اربړمی ورسي نو باید څه وکړي؟ د ولاړي په حالت کي باید کوم ځای ته وکتل سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ) ماشومانو ته ووایاست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[٦٤]: سنن الترمذی: باب فی الفاتحة الکتاب، حدیث نمبر:٢٩٧٠، ۶۵۸مخ.
[٦٥] البقرة:آیت نمبر: ٢٣٨
[٦٦]: صحیح المسلم: باب تشمیت العاطس وکراهة التثاؤب، حدیث نمبر:٧۴٨۶- ٧۴٩۴، ١٢٩٣- ١٢٩۴مخونه.
[٦٧]: صحیح البخاری: باب الالتفات فی لاصلاة، حدیث نمبر:٧۵١- ٧۵٢، ١٢٢مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هم را وښيه چي د قيام په حالت کي ويل کيږي؟

﴿الثناء﴾

سُبْحَانَکَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِکَ وَتَبَارَکَ اسْمُکَ وَتَعَالٰی جَدُّکَ وَلَا اِلٰهَ غَيْرُکَ.(٦٨)

﴿سورة الفاتحة﴾

أَعُوْذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيطان الرَّجِيْمِ ★ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ★الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ★ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ★ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ★ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ★ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ★ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِالْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلاالضَّالِّينَ(٦٩)

(آمين)

﴿سورة الكوثر﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ★ إِنَّا أَعْطَيْنَا كَالْكَوْثَرَ★فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ★إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الأَبْتَرُ(٧٠)

﴿سورة الاخلاص﴾

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ★اللَّهُ الصَّمَدُ★لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ★ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ(٧١)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ماشومانو ته د سم تلفظ سره ثناء، سورة فاتحه او نور سورتونه ور پیاد کړئ. تر څو چي زور سبق ئې نه وي پیاد کړئ نوی سبق مه ورکوئ. د یادولو یوه طریقه دا ده چي خپله لږ لږ وایاست او ماشومان دي ئې درسره تکرار کړي، تر څو د ښه تلفظ سره ئې پیاد سي. ★دا طریقه هر ځای په کار اچولای سئ. ماشومانو ته دا ور وښیاست چي د لوړو دوو سورتونو بغیر نور سورتونه یا د سورت دري ایاتونه هم ویلای سئ.

تمرین: د ماشومانو څخه ثناء، سوره فاتحه او نور سورتونه په سم تلفظ واورئ او ددوی څخه وپوښتئ چي د ولاړي په حالت کي باید څه وویل سي؟ او کوم ځای چي غلط وو هغه ور اصلاح کړئ.

٦٨: سنن الترمذی: باب ما يقول عند افتتاح الصلاة، حديث نمبر: ٢٤٢- ٢٤٣، ٦٧مخ.
٦٩: القرآن: الفاتحه، ١ پاره.
٧٠: القرآن: الكوثر، ٣٠مه پاره.
٧١: القرآن: الاخلاص، ٣٠مه پاره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو ركوع څنګه آداء کړم

﴿رکوع ته د تګ په وخت کي [أَللّٰهُ أَكْبَر] ووايه﴾

[د رکوع په حالت دغه ووايه]

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْم سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْم سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْم(۷۲)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ:د انجونو لپاره د هلکانو په رقم ملا سیده کول ضروري نه دي بلکه د هلکانو پر خلاف دومره اندازه کېږدل کافي دي چي لاس تر زنګنو پوري ورسیږي.(۷۳) ماشومانو ته ور زده کړئ چي خپلي ګوتي پر زنګنو باندي کښیږدي. د ګوتو تر منځ باید فاصله نه وي.(۷۴) په رکوع کي تو له پښه مه سیده کوئ بلکه د زنګنو د مخ طرف یو څه کوږ کړئ.(۷۵) انجوني باید داسي رکوع وکړي چي بازو ئې د بغلو یعني بدن سره موښتئ وي.(۷٦) لږ تر لږه رکوع دومره اوږده کړئ چي درې واره په ارامه سره سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْم پکښي وویل سي.(۷۷) په رکوع کي باید د پښو خوا ته وکتل سي.(۷۸)

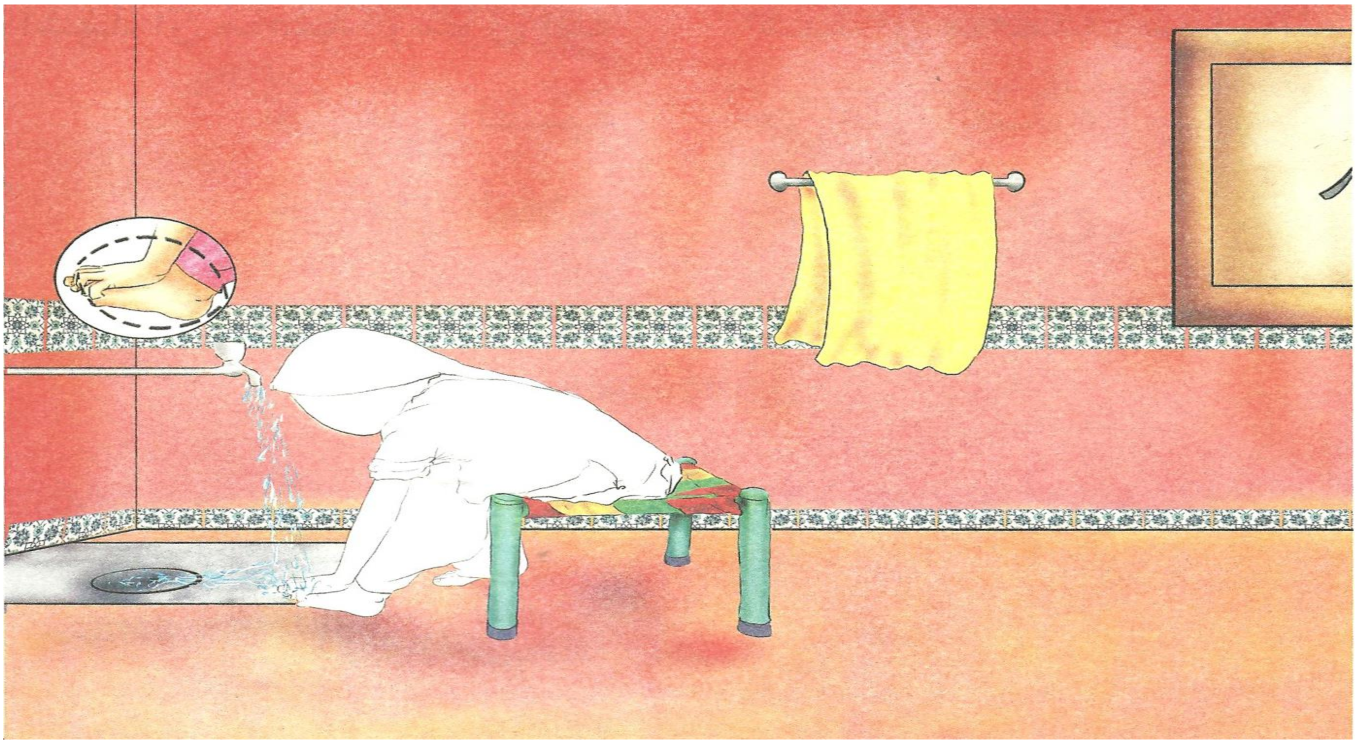

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: رکوع څه ته وايي؟ رکوع باید څنګه وسي؟ پښې باید څنګه کښېښوول سي؟ په رکوع کي باید لاسونه څنګه کښېښوول سي؟ لږ تر لږه باید رکوع څومره اوږده سي؟ په رکوع کي باید چیري وکتل سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[۷۲]: سنن ابی داؤد: باب ما یقول الرجل فی رکوعه وسجوده، حدیث نمبر:۸۶۹/۸۷۱/۸۷۴، ۱۸۴-۱۸۵مخ.

[۷۳]: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی ادنی ما یجزئ من رکوع وسجود، حدیث نمبر: ۲۵۹۲/ ۲۵۹۳/ ۲۵۹۴/ ۲۵۹٦/ ۲۵۹۹/ ۲٦۰۰، ۲ټوک، ۴۵۲-۴۵۴مخونه.

[۷۴]: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی المراة کیف تکون فی سجودها، حدیث نمبر: ۲۷۹۳،۵۰۴ مخ.

[۷۵]: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی ادنی ما یجزیء من رکوع وسجود، حدیث نمبر:۵۹۲، ۲ټوک ۴۵۲مخ.

[۷٦]: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی ادنی ما یجزیء من رکوع وسجود، حدیث نمبر:۵۹۲، ۲ټوک ۴۵۲مخ.

[۷۷]: سنن الترمذی: باب ما جاء فی التسبیح فی الرکوع والسجود، حدیث نمبر:۲٦۱، ۷۲مخ.

[۷۸]:ولها اداب.... والی ظهر قدمیه حال رکوعه. الدرالمختار: کتاب الصلاة، ۲ټوک، ۲۱۴مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په قومه کي باید څه وویل سي؟

سَمِعَ اللّٰہُ لِمَنْ حَمِدَہ(۷۹)

(که دي په امام پسي اقتداء کړي وه نو دا ووایه)

رَبَّنَا لَکَ الْحَمْد(۸۰)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: د رکوع څخه تر پورته کېدلو وروسته ولاړه باید دومره سیده وسي چي هیڅ کږوالئ پاته نه سي. (۸۱) په دغه حالت کي هم باید د سجدې ځای ته وکتل سي(۸۲) ځیني ښځي د راپورته کېدلو پر وخت د درېدلو پر ځای په داسي حالت کي رکوع ته ځي چي ملا ئې لا هم کږه وي، دا طریقه غلطه ده مکمل ځان ورڅخه وساتئ. تر هغو چي ښه ارام درېدلي نه یاست سجدې ته مه ځئ. (۸۳) ماشومانو ته ور زده کړئ چي سجدې ته د تللو په وخت کي اول سینه کښته کړي.(۸۴) تر زنګنو وروسته اول باید لاسونه پر مځکه کښېښوول سي بیا پزه او تندی.(۸۵)

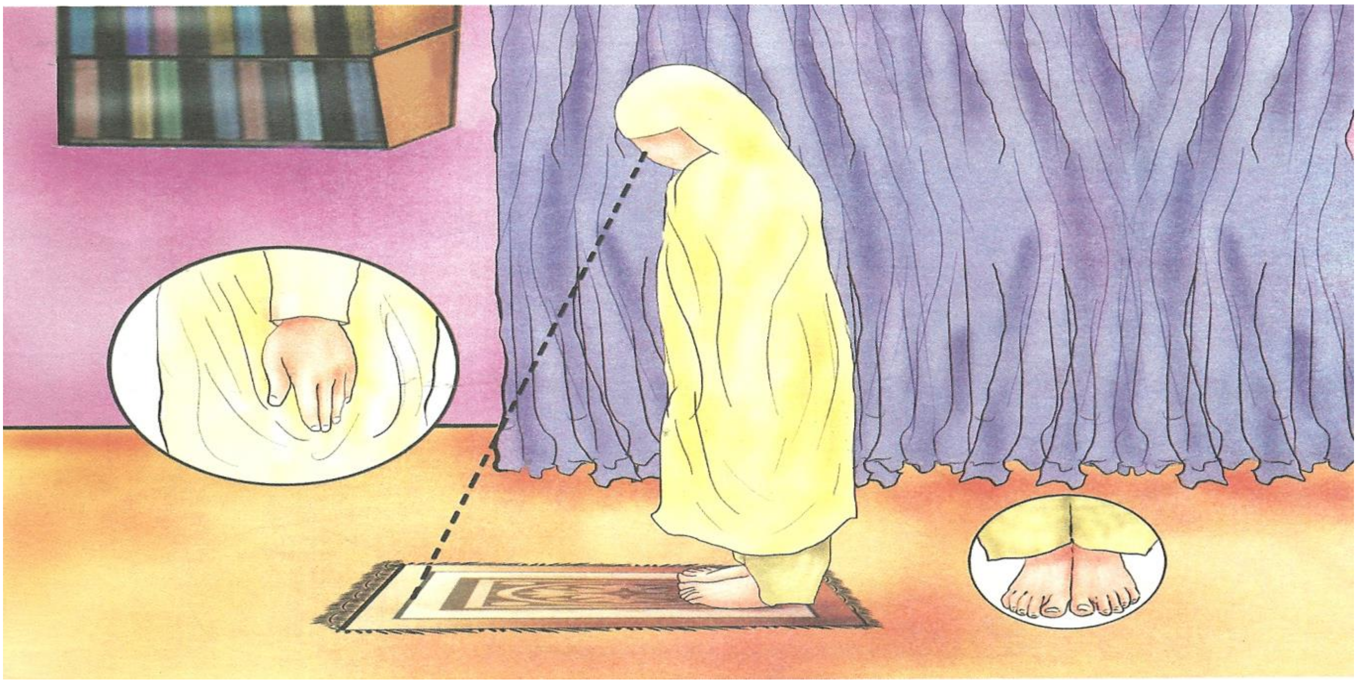

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: قومه څه ته وایي؟ د رکوع څخه د راپورته کېدلو په وخت کي د سیده درېدلو پر ځای داغه سي په کږه ملا سجدې ته تلل څنګه کار دئ؟ صحیح طریقه ئې کومه ده؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ) ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[۷۹]: صحیح البخاري: باب ما یقول الامام ومن خلفه اذا رفع رأسه من الرکوع، حدیث نمبر:۷۹۵، ۱۲۹مخ.
[۸۰]: صحیح البخاري: باب فضل اللهم ربنا لک الحمد، حدیث نمبر:۷۹۵، ۱۲۹مخ.
[۸۱]: صحیح البخاری: باب امر النبی صلی الله علیه وسلم الذی لا یتم رکوعه بالاعادة، حدیث نمبر:۷۹۳، ۱۲۸مخ.
[۸۲]: ولها اداب.... نظره الی موضع سجوده حال قیامه. (الدرالمختار: کتاب الصلاة، ۲ټوک، ۲۱۴مخ)
[۸۳]: صحیح البخاري: باب ما یقول الامام ومن خلفه اذا رفع رأسه من الرکوع، حدیث نمبر:۷۹۵، ۱۲۹مخ.
[۸۴]: الصنف: لابن ابی شیبه: باب فی المراة کیف تکون فی سجودها، حدیث نمبر:۲۷۹۳، ۵۰۴مخ.
[۸۵]: سنن الترمذی: باب ما جاء فی وضع الیدین ونصب القدمین، حدیث نمبر:۲۷۷، ۷۶مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سجده هم را زده کړه

﴿په سجده کي دا و وايه﴾

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰی سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰی سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰی(۸۶)

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★په سجده کي سر د دوو لاسو په منځ کي داسي کښېږدي چي دواړي بتي ګوتي د غوږ د نرميو سره برابري سي.(۸۷) په سجده کي بايد د لاسو ګوتي سره موښتي وي، يعني يو ځای وي او تر منځ ئې فاصله نه وي.(۸۸) د ګوتو مخ بايد د قبلې طرف ته وي. (۸۹) په سجده کي به د انجونو مکلمل لاس د ښنګلو سره پر مځکه وي.(۹۰) ماشومانو ته ورزده کړئ چي انجوني بايد سجده داسي وکړي چي نس ئې د ورنو سره موښتئ وي او بازوګان ئې په بغل پوري موښتي وي.(۹۱) په تو له سجده کي بايد پزه پر مځکه پوري موښتې وي له مځکي څخه پورته نه سي.(۹۲) ماشومانو ته وښياست چي انجوني بايد پر خپل چپه اړخ کښيني او د پښو دواړي خپړي راسته خوا ته وباسي او يو څه ئې ليري کړي.(۹۳) دا خبره په ياد ولرئ چي د سجدې په وخت کي بايد پښې له مځکي څخه پورته نه سي.(۹۴) سجده بايد لږ تر لږه دومره قدر اوږده سي چي دري واره سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰی په ښه ارامه سره وويل سي.فقط تندی لګول او بيرته ژر پورته کول منع دي. (۹۵)

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً:سجده څه ته ويل کيږي؟ په سجده کي بايد سر، لاس او بازو څنګه ونيول سي؟ آيا ورنونه بايد د نس سره وموښلول سي؟ په سجده کي بايد د پښو خپړي څنګه کښېښوول سي؟ سجده بايد لږ تر لږه په څونه وخت کي وسي؟ (د غه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۸۶: سنن ابی داؤد: باب ما يقول الرجل فی الرکوعه وسجوده، حديث نمبر:۸۶۹/۸۷۱۸۷۴، ۱۸۴ -۱۸۵مخونه.
۸۷: سنن الترمذی: باب ما جاء اين يضع الرجل وجهه اذا سجد، حديث نمبر: ۲۷۱، ۷۵مخ.
۸۸: صحيح البخاری: باب سنة الجلوس فی التشهد، حديث نمبر: ۸۲۸، ۱۳۴مخ.
۸۹: صحيح البخاری: باب سنة الجلوس فی التشهد، حديث نمبر: ۸۲۸، ۱۳۴مخ.
۹۰: المصنف لابن ابی شيبه: باب فی المراة کيف تکون فی سجودها، حديث نمبر: ۲۷۹۳-۲۷۹۸، ۵۰۴ -۵۰۵مخونه.
۹۱: المصنف لابن ابی شيبه: باب فی ادنی ما يجزیء فی ادنی من الرکوع والسجود،
۹۲: صحيح البخاری: باب السجود علی الانف، حديث نمبر: ۸۱۲، ۱۳۲مخ.
۹۳: المصنف لابن ابی شيبه: باب فی المراة کيف تجلس فی الصلاة، حديث نمبر: ۲۸۰۷، ۵۰۸مخ.
۹۴: صحيح البخاری: باب السجود علی الانف، حديث نمبر: ۸۱۲، ۱۳۲مخ.
۹۵: سنن الترمذی: باب ما جاء فی التسبيح فی الرکوع والسجود، حديث نمبر: ۲۶۱، ۷۲مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلسه څنګه وکړم؟

(تر دې وروسته (اَللّٰهُ اَكْبَر) ووایه او جلسه وکړه او په جلسه کې دا دعاء کېدلای سي)

أَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِىْ وَارْحَمْنِىْ وَارْفَعْنِىْ وَاجْبُرْنِىْ وَعَافِنِىْ وَاهْدِنِىْ وَارزُقْنِىْ(۹۶)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: د یوې سجدې څخه تر پورته کېدلو وروسته د التحیاتُ په رقم سیده کښېنئ بیا دوهمه سجده وکړئ. مازې سر پورته کول چې ملا سمه سیده نه سي او بیا بلې سجدې ته تلل ګناه لري.(۹۷) په سجده کې یا په التحیاتُ کې چې کله کښېنئ نو پر چپه اړخ (کوناټې) به کښېنئ او د پښو دواړې خپړې راسته خوا ته یو څه لیرې کړئ او ورنونه یو د بل سره وموښلوئ.(۹۸) په ناسته کې باید دواړه لاسونه پر ورنو باندې کښېښوول سي او د ګوتو سرونه داسې وي چې د زنګانه تر سر پوري ورسیږي.(۹۹) د ناستې په وخت کې باید خپلې سینې ته وکتل سي.(۱۰۰) ناسته باید لږ تر لږه دونه اندازه وسي چې په څونه وخت کې یو وار سُبْحَانَ اللّٰه ویل کیږي.(۱۰۱) او که دونه اندازه ناسته وسي چې په هغه کې أَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِىْ وَارْحَمْنِىْ وَارْفَعْنِىْ وَاجْبُرْنِىْ وَعَافِنِىْ وَاهْدِنِىْ وَارزُقْنِىْ ویل کېدای سي او په نفلي لمنځونو کې ئې ویل نور هم ښه کار دئ.

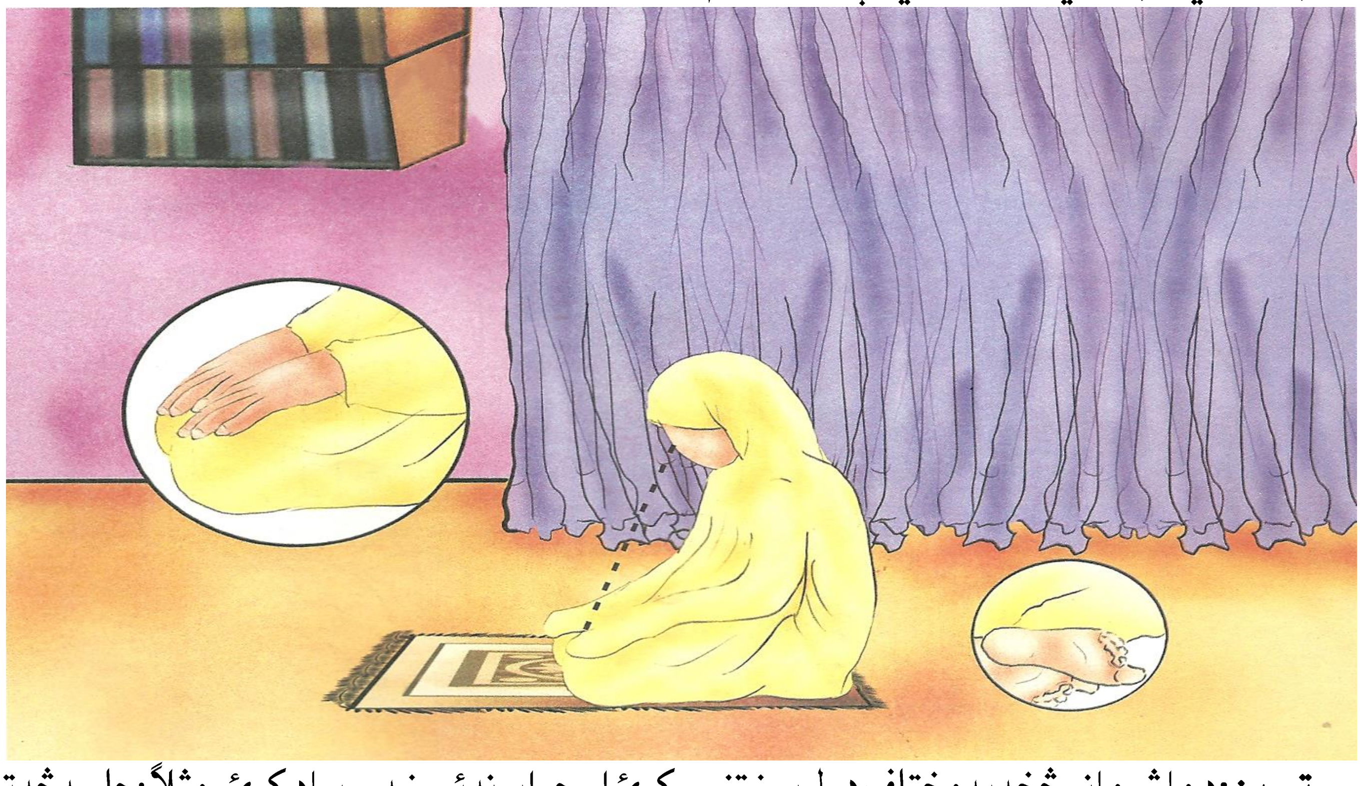

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتنې وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: جلسه څه ته ویل کیږي؟ د یوې سجدې څخه د راپورته کېدلو په وخت کې چې سمه ناسته و نه سي او بلې سجدې ته تګ څنګه کار دئ؟ په جلسه کې باید دواړه لاسونه څنګه کښېښوول سي؟ په جلسه کې باید چیرې وکتل سي؟ په جلسه کې کومه دعاء غوښتل ښه کار دئ؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته ووایاست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندې اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[۹۶]: سنن الترمذی: باب ما یقول بین السجدتین، حدیث نمبر۲۸۴- ۲۸۵، ۷۷مخ.
[۹۷]: صحیح البخاری:باب امر النبی صلی الله علیه وسلم الذی لایتم رکوعه بالاعادة، حدیث نمبر:۷۹۳، ۱۲۸مخ.
[۹۸]: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی المراة کیف تجلس فی الصلاة، حدیث نمبر: ۲۸۰۷، ۵۰۸مخ
[۹۹]: صحیح المسلم: باب صفة الجلوس فی الصلاة وکیفیة الوضع الیدین علی فخذین، حدیث نمبر: ۱۳۰۷- ۱۳۱۱، ۲۳۵- ۲۳۶مخونه.
[۱۰۰]: ولها اداب.... والی حجره حال قعوده. الدرالمختار: کتاب الصلاة، ۲ټوک، ۲۱۴مخ.
[۱۰۱]: صحیح البخاری:باب امر النبی صلی الله علیه وسلم الذی لایتم رکوعه بالاعادة، حدیث نمبر:۷۹۳، ۱۲۸مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمي سجدې ته څنګه ولاړه سم؟ او ورپسې رکعت څنګه شروع کړم؟

﴿[اَللّٰهُ اَکْبَر]ووایه او سجدې ته ولاړ سه او په سجده کي دا ووایه﴾

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰى سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰى سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰى

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ دوهمي سجدې ته هم داسي ولاړه سه چي لاسونه پر مځکه کښېږدې بیا پزه او بیا تندی ★ په سجده کي باید هغه کارونه وسي چي مخکي بیان سول ★ د سجدې څخه د راپورته کېدلو په وخت کي اول باید تندی د مځکي څخه راپورته کړل سي بیا پزه بیا لاسونه او بیا زنګنونه. (۱۰۲) د راپورته کېدلو په وخت کي پر مځکه لاس لګول ښه نه دي.(۱۰۳) د راپورته کېدلو وروسته د هر رکعت په شروع او تر سورة فاتحه یعني الحمدلله مخکي بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ووایاست بیا سورة فاتحه او بیا د قرآن کریم یو سورت. (۱۰۴) د مثال په توګه په اول رکعت کي مو سورة کوثر (اِنَّا اَعطَینَاکَ الکَوثَر) ویلئ وو نو په دوهم رکعت کي سورة اخلاص (قُل هُوَ اللّٰهُ اَحَد) ووایاست.

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: دوهمي سجدې ته باید څنګه ولاړ سي؟ د سجدې څخه باید څنګه راپورته سي؟ تر اول رکعت وروسته دوهم رکعت باید څنګه اداء سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته ووایاست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۱۰۲: صحیح المسلم: باب صفة الجلوس فی الصلاة وکیفیة الوضع الیدین علی فخذین، حدیث نمبر: ۱۳۰۷، ۲۳۵مخ.
۱۰۳: سنن ابی داؤد: باب فی کراهیة الاعتماد علی الید فی الصلاة، حدیث نمبر: ۹۹۲، ۲۰۷ و ۹۹۴، ۲۰۸مخ.
۱۰۴: صحیح المسلم: باب ما یقال بین تکبیرة الإحرام والقراءة. حدیث نمبر:۱۳۵۶، ۲۴۳مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه، اوس نو د قعدې په بازه کې هم څه را ته ووايه؟

﴿اوس [اَللّٰهُ اَکبَر] ووايه او د تشهد د پاره کښېنه﴾

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ:د قعدې دپاره ناسته هغه رقم ده لکه د دوو سجدو په منځ کې ناسته چې مخکې ئې بيان وسو★ د التحياتُ د ويلو پر وخت چې کله أَشْهَدُ أَنْ لَّآ اِلٰه ته ورسېږې نو د شهادت ګوته دې لوړې خوا ته پورته کړې او پر اِلَّا الله دې ئې بيرته کښته کړې. (۱۰۵)د اشارې کولو ښه طريقه دا ده چې د مابينځ ګوته او بټه ګوته د کړی په شکل سره وموښلوې او تر ټولو کوچنۍ يعني خمچه ګوته او ددې برابره ګوته بندې سې (۱۰۶) او د شهادت ګوته دا سې پورته سې چې د قبلې طرف ته کږه وي.(۱۰۷) که تر دې ځايه هم لمونځ پوره سوئ نه وي مثلاً د ماښام، ماخوستن يا وتر لمونځ وي نو تر التحياتُ وروسته پورته سئ (بِسمِ الله) وواياست بيا سورة فاتحه يا د قرآن کريم يو بل سورت هم وواياست او په قعده کې چې څه ويل کېږې هغه به په را روانو سبقانو کې دروښيو. (ان شاء الله)

تمرين:د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: قعده څه ته وايي؟ په التحياتُ کې بايد د شهادت په ګوته څنګه اشاره وسي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندې اداء کړې او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

[105]: صحيح المسلم: باب صفة الجلوس فى الصلاة وكيفية وضع اليدين على الفخذين، حديث نمبر: ۳۱۰۷- ۱۳۱۲، ۲۳۵- ۲۳۶مخونه. انه يرفع الاصبع عند النفى ويضعها عند الاثبات. كبيرى:۳۲۸مخ.

۱۰۶: سنن النسائى: باب قبض الثنتين من أصابع اليد اليمنى وعقد الوسطى والإبهام منها، حديث نمبر: ۱۲۶۸، ۱۷۶مخ.

۱۰۷: سنن النسائى: باب إحناء السبابة في الإشارة، حديث نمبر: ۱۲۷۵، ۱۷۷مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس خو به هغه څه را ښيې، چې د تشهد په حالت کې ويل کيږي؟

﴿په تشهد کې دا ويل کيږي﴾

{التشهد}

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلاَمُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلاَمُ عَلَيْنَا ، وَعَلَى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ(١٠٨)

درود شريف (الصلوة على محمد ﷺ)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيد.(١٠٩)

(الدعاء)

❖ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلاَةِ وَمِن ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاء★رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ. (١١٠)

❖ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا(١١١)

❖ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ(١١٢)

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ:ماشومانو ته التحيات، درود شريف او دعاوي په صحيح تلفظ ورپياد کړئ.

يادونه : ترڅو چې ئې پخوانى درس ياد کړئ نه وي وړاندي سبق مه ورته وايا ست.

تمرين: د ماشومانو څخه زباني التحياتُ، درودشريف او دعاوى په صحيح تلفظ سره واورئ او که کوم ځاى غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

١٠٨: صحيح البخارى: باب ما يتخير من الدعاء بعد التشهد وليس بواجب، حديث نمبر:٨٣٥، ١٣٥مخ.

١٠٩: صحيح البخارى: باب ما يتخير من الدعاء بعد التشهد وليس بواجب، حديث نمبر:٨٣٥، ١٣٥مخ.

١١٠: الابراهيم: ٤٠-٤١.

١١١: الاسراء: ٢٤.

١١٢: البقرة: ٢٠١.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځه د پای ته رسولو د پاره باید څنګه سلام وګرځول سي؟

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ   اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ (۱۱۳)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: دواړو خواوو ته د سلام ګرځولو پر وخت باید مخ دومره وګرځول سي چي شاته ناست نفر ستاسو باړخو وويني. (۱۱۴) کله چي راسته خوا ته مخ وګرځوې او السلام عليكم ورحمة الله ووايې نو نيت دا وکړه چي پر راسته طرف کوم انسانان او ملائکه دي هغو ته سلام کوې او پر چپه خوا سلام ګرځولو کي دا نيت وکړه چي پر چپه طرف موجودو انسانانو او ملائکوو ته سلام کوې. (۱۱۵)

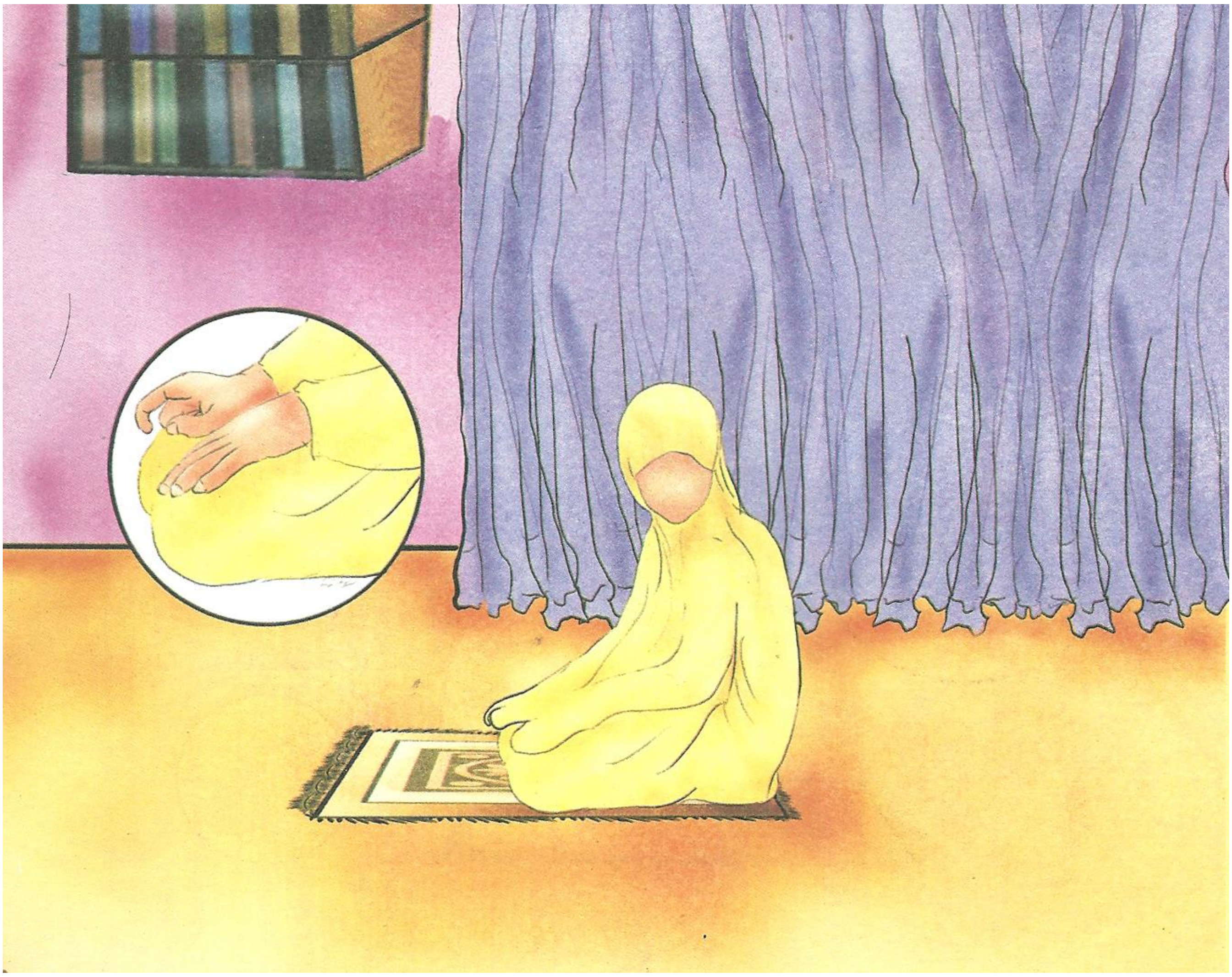

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د سلام ګرځولو پر وخت باید غاړه څومره وګرځي؟ د سلام ګرځولو پر وخت باید چیري وکتل سي؟ د اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ د ويلو پر وخت بايد کوم نيت وسي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته ووایاست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۱۱۳: سنن الترمذی: باب ماجاء في التسليم في الصلاة، حديث نمبر: ۲۹۵، ۷۹مخ.

۱۱۴: صحيح المسلم: باب السلام للتحليل من الصلاة عند فراغها وكيفيته، حديث نمبر: ۱۳۱۳- ۱۳۱۵، ۲۳۶مخ.

۱۱۵: ونوى بالتسليم الاولى من على يمينه من الرجال والنساء والحفظة وكذلک فى الثانية. (الهداية: كتاب الصلاة، باب صفة الصلاة، ۱۰۴مخ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر لمانځه وروسته دعاء هم را زده کړه

❖ أَسَتَغفِرُ اللهَ، أَسَتَغفِرُ اللهَ، أَسَتَغفِرُ اللهَ (١١٦)

❖ اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلاَمُ وَمِنْكَ السَّلاَمُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلاَلِ وَالإِكْرَامِ.(١١٧)

❖ اللَّهُمَّ أَعِنِّى عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ(١١٨)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: د دعاء طريقه دواړه لاسونه د سينې تر برابرې پورې پورته سي. (١١٩) د دعاء پر وخت بايد د لاسو دننني برخه (راسته خوا) مخ ته برابره سي. (١٢٠) د دعاء په ختمېدلو سره بايد لاسونه پر مخ تېر سي. (١٢١) ماشومانو ته دغه دعاوي د صحيح تلفظ سره ورپياد کړئ ★ ماشومانو ته ور زده کړئ چې په هره ژبه دعاء کولای سئ.

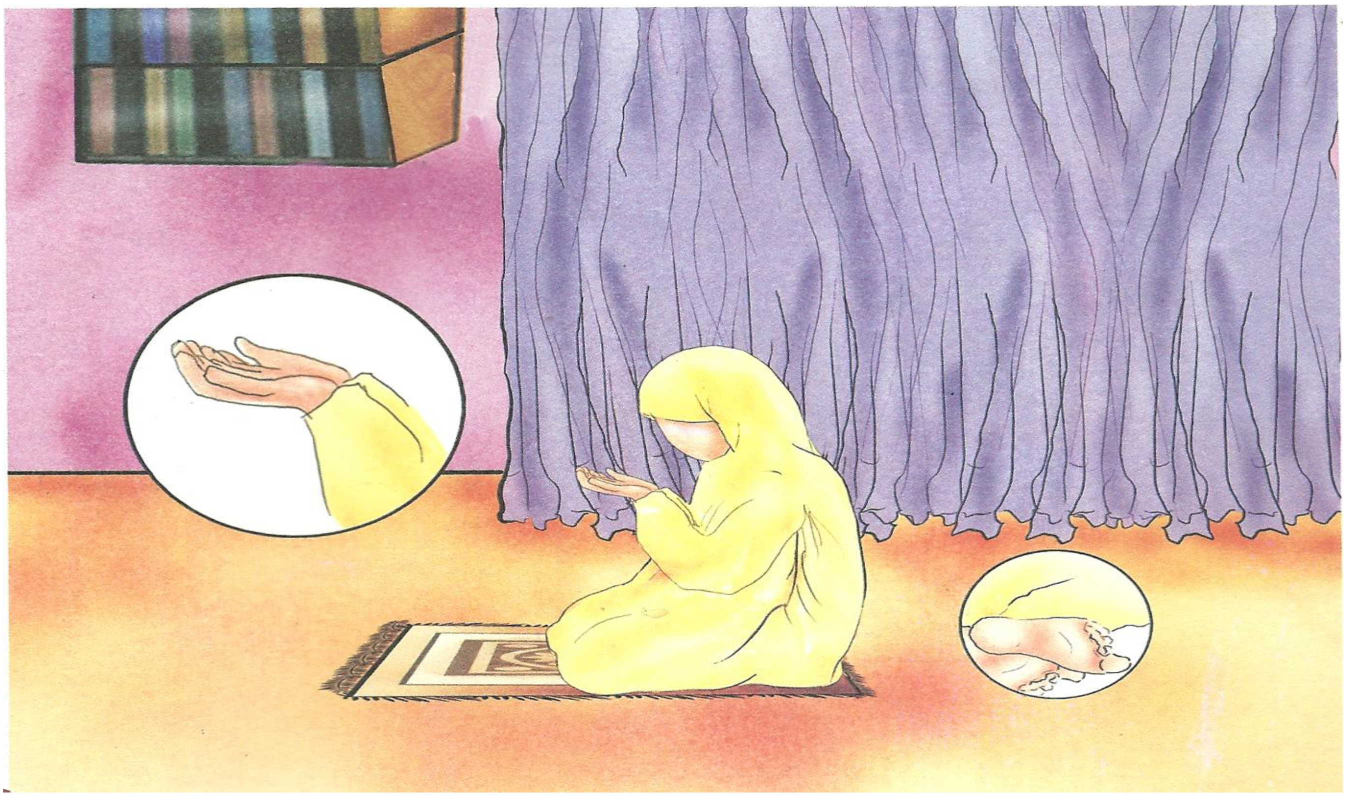

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د دعاء دپاره بايد لاسونه څومره قدر پورته سي؟ آيا د لاسو تر منځ بايد فاصله وي؟ فاصله بايد څومره وي؟ آيا په خپله ژبه هم دعاء کولای سو؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندې اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[116]: صحيح مسلم: باب استحباب الذكر بعد الصلوة وبيان صفته، حديث نمبر: ١٣٦٢، مخ.

١١٧: سنن ابى داؤد: باب ما يقول الرجل إذا سلم، حديث نمبر: ١٥١٢، ٣١٠مخ.

١١٨: سنن ابى داؤد: باب فى الاستغفار، حديث نمبر: ١٥٢٢، ٣١٢مخ.

١١٩: صحيح البخارى: باب رفع الأيدي في الصلاة لأمر ينزل به، حديث نمبر:١٢١٨، ١٩٤مخ.

[120]: سنن ابى داؤد: باب الدعاء، حديث نمبر:١٤٨٥- ١٤٨٦، ٣٠٥مخ.

[121]: سنن ابى داؤد: باب الدعاء، حديث نمبر: ١٤٩٢/١٤٨٥، ٣٠٥-٣٠٦مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاسو دا هم و نه ویل، چې د وترو دعاء کومه ده او څه وخت ویل کیږي؟

(القنوت)

اللَّهُمَّ إنَّا نَسْتَعِينُك وَنَسْتَغْفِرُك ونُؤمِنُ بِکَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْکَ وَنُثْنِي عَلَيْك الخير، وَلا نَكْفُرُك وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ اللَّهُمَّ إيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَك نُصَلِّي وَنَسْجُدُ وَإلَيْك نَسْعَى وَنَحْفِدُ وَنَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشَى عَذَابَك إنَّ عَذَابَكَ بِالْكُفَّارِ مُلْحَقٌ. (۱۲۲)

ماته د لمانځه رکعتونه هم را زده کړه									
لمونځ	غیر مؤکد سنت تر لمانځه مخکي	مؤکد سنت تر لمانځه مخکي	فرض	سنت مؤکد تر فرضو وروسته	نفل	وتر	نفل	مجموعه رکعتونه	حوالې
سهار	—	۲	۲	—	—	—	—	۴	۱۲۳، ۱۲۴
ماپښین	—	۴	۴	۲	۲	—	—	۱۲	۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸
ماځیګر	۴	—	۴	—	—	—	—	۸	۱۲۹، ۱۳۰
ماښام	—	—	۳	۲	۲	—	—	۷	۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳
عشاء	۴	—	۴	۲	۲	۳	۲	۱۷	۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸
جمعه مبارکه	—	۴	۲	۴+۲	۲	—	—	۱۴	۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: د وترو په دریم رکعت کي دعاء قنوت ویل کیږي.

تشریح: د وترو په آخري رکعت کي تر سورة فاتحه او یو بل قرآني سورة وروسته لاسونه پورته کړه او تکبیر ووایه. (۱۴۳) بیا پورتنۍ دعاء ووایه. (۱۴۴)

یادونه: ماشومانو ته په صحیح تلفظ سره دعاء قنوت ور پیاد کړئ.

تمرین: د ماشومانو څخه په صحیح تلفظ سره دعاء قنوت واورئ او تر څو چي ئې پیاد کړئ نه وي نوی سبق مه ورکوئ. د ماشومانو څخه د ټولو لمنځونو د رکعتو د تعداد پوښتنه وکړئ. ماشومان وپوښتئ چي تاسو ته د دوو، درو او څلورو رکعتونو لرونکي لمانځه طریقه ووایي او د زده کړي لپاره عملي لمونځ ورباندي اداء کړئ او که کوم ځای غلطي ولري هغه ور وښیاست او صحیح طریقه ئې هم ور زده کړئ.

---

[۱۲۲] : المصنف لابن ابی شیبه: کتاب الدعاء، باب ما یدعو به فی القنوت، حدیث نمبر:۳۰۳۳۴، ۱۵ټوک، ۳۴۲مخ.
[۱۲۳] : صحیح البخاری: باب المداومة علی رکعتی الفجر، حدیث نمبر:۱۱۵۹، ۱۸۵مخ.
[۱۲۴] : سنن البیهقي الکبری: باب عدد رکعات الصلوات الخمس، حدیث نمبر: ۱۶۹۴،۱ټوک، ۶۷۸ مخ.
[۱۲۵] : صحیح المسلم: باب جواز النافلة قائما وقاعدا وفعل بعض الرکعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر:۱۶۹۹، ۲۹۶مخ.
[۱۲۶] : سنن البیهقي الکبری: باب عدد رکعات الصلوات الخمس، حدیث نمبر: ۱۶۹۴،۱ټوک، ۶۷۸ مخ.
[۱۲۷] : صحیح المسلم: باب جواز النافلة قائما وقاعدا وفعل بعض الرکعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر:۱۶۹۹، ۲۹۶مخ.
[۱۲۸] : سنن الترمذی:باب (منه) آخر، حدیث نمبر: ۴۲۷، ۱۱۵مخ.
[۱۲۹] : سنن الترمذی: باب ما جاء في الأربع قبل العصر، حدیث نمبر:۴۲۹-۴۳۰، ۱۱۶مخ.
[۱۳۰] : سنن البیهقي الکبری: باب عدد رکعات الصلوات الخمس، حدیث نمبر: ۱۶۹۴،۱ټوک، ۶۷۸ مخ.
[۱۳۱] : سنن البیهقي الکبری: باب عدد رکعات الصلوات الخمس، حدیث نمبر: ۱۶۹۴،۱ټوک، ۶۷۸ مخ.
[۱۳۲] : صحیح المسلم: باب جواز النافلة قائما وقاعدا وفعل بعض الرکعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر:۱۶۹۹، ۲۹۶مخ.
[۱۳۳] : المصنف لابن ابی شیبه: في ثواب الرکعتین بعد المغرب.، حدیث نمبر:۵۹۸۶،
[۱۳۴] : مختصر قیام اللیل للمروزی: باب یصلی بین المغرب والعشاء اربع رکعات. ۸۵مخ.
[۱۳۵] : سنن البیهقي الکبری: باب عدد رکعات الصلوات الخمس، حدیث نمبر: ۱۶۹۴،۱ټوک، ۶۷۸ مخ.
[۱۳۶] : صحیح المسلم: باب جواز النافلة قائما وقاعدا وفعل بعض الرکعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر:۱۶۹۹، ۲۹۶مخ.
[۱۳۷] : سنن ابی داؤد: باب الصلاة بعد العشاء، حدیث نمبر:۱۳۰۱، ۲۶۹مخ.
[۱۳۸] : جامع الترمذی: ابواب الوتر، باب لا وتر فی لیلة، حدیث نمبر: ۴۷۱، مخ.
[۱۳۹] : سنن ابن ماجه: باب ما جاء فی الصلاة قبل الجمعة، حدیث نمبر: ۱۱۲۹، ۱۹۵مخ.
[۱۴۰] : سنن النسائی: کتاب الجمعة، باب عدد الصلاة الجمعة، حدیث نمبر: ۱۴۲۱، ۲۰۵مخ.
[۱۴۱] : شرح معانی الآثار: کتاب الصلوة، باب التطوع بعد الجمعة کیف هو، حدیث نمبر: ۱۹۷۸، مخ.
[۱۴۲] : صحیح مسلم: الجمعة، باب الصلاة بعد الجمعة، حدیث نمبر: ۲۰۷۸، مخ.
[۱۴۳] : المصنف لابن ابی شیبه:باب فی رفع الیدین فی قنوت الوتر، حدیث نمبر: ۷۰۲۶-۷۰۲۸، ۵۳۱مخ.
[۱۴۴] : فتح الباری لابن حجر العسقلانی:باب القنوت قبل الرکوع او بعده، حدیث نمبر:۱۰۰۱-۱۰۰۲، ۶۲۱مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځه او لمانځه اړوند مسنوني دعاګاني

الله تعالى په قرآن کريم کي فرمايي: (وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ) البقرة: ۱۸۶.
(او کله چي پوښتنه وکړي ستا څخه بنده ګان زما (د ليري والي او نژدېوالي زما) نو ته ورته ووايه زه نژدې يم، د دعاء کوونکئ سوال قبلوم کله چي ئې هغه زما څخه وغواړي)

حضرت انس بن مالک ﷛ فرمايي، نبي کريم ﷺ فرمايلي: ((الدعاء مخ العبادة)) (دعاء د عبادت مغزاو بنياد دئ) (رواه الترمذى، باب منه الدعاء مخ العبادة، رقم: ۳۳۷۱)

تر آذان وروسته دعاء

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلاَةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ.

يا الله! ددې کامل دعوت او لمانځه ربه! ته محمد ﷺ وسيله او فضيلت ورکړې او هغه ته هغه مقام محمود ورکړې چي تا ورسره وعده کړې.

رواه البخارى فى كتاب الاذان (۵۷۹) والترمذى فى كتاب الصلاة (۱۹۵) والنسائى فى كتاب الاذان (۶۷۳)، وابوداؤد فى كتاب الصلاة (۴۴۵) وابن ماجه فى كتاب الاذان والسنة فيه (۷۱۴) واحمد فى باقى مسند المكثرين (۱۴۲۸۹)

تر اوداسه وروسته دعاء

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
اللّهُمَّ اجْعَلْنِيْ مِنَ التَّوَابِيْنَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِيْنَ

ژباړه: زه شاهدي ورکوم چي د الله تعالى څخه ماسوا بل د عبادت لائق نسته، هغه يو دئ شريک نه لري او زه شاهدي ورکوم چي محمد صلى الله عليه وسلم د الله تعالى بنده او د هغه رسول دئ. يا الله! ما په زيات توبه کوونکو او زيات پاکي کوونکو کي شامل کړې.

مسجد ته د داخل کېدلو دعاء

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

ژباړه: يا الله! ما ته د خپل رحمت دروازې را خلاصي کړه.

د مسجد څخه د راوتلو دعاء

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ

ژباړه: يا الله! زه ستا څخه ستا د فضل خواست کوم.

رواه مسلم فى كتاب صلاة المسافرين وقصرها (۱۱۶۵) والنسائى فى كتاب المساجد (۷۲)، وابوداؤد فى كتاب الصلاة (۳۹۳)، وابن ماجه فى كتاب المساجد والجماعات (۷۶۴)، واحمد (۱۵۴۷۷) والدارمى فى كتاب الصلاة (۱۳۵۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر فرض لمانځه وروسته دعاګاني

أَللّٰهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ(١٤٥)

ژباړه: یا الله! ته سلام يې او ستا څخه سلامتیا ترلاسه کیږي، اې د عزت او بزرګۍ خاونده ستا ذات برکتناکه دئ.

أَللّٰهُمَّ أَعِنِّيْ عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ(١٤٦)

یا الله! ستا په ذکر، ستا په شکر او ستا په ښه عبادت کولو کې زما کومک وکړه.

نبي کریم علیه السلام چې به کله سلام وګرځوئ نو دا دعاء به يې کول

اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِی مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَسْرَفْتُ وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنّی أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَالْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ

ژباړه: یا الله! زما مخکني، وروستني، پټ او ښکاره ګناهونه را معاف کړې او زما خطاوي را معاف کړې او هغه ګناهونه هم را معاف کړې چې ته تر ما ډېر په خبر يې، ته مقدم يې، ته مؤخر يې ستا څخه بغیر بل د عبادت لائق نسته.

سنن ابی داؤد، کتاب الصلاة، باب ما یستفتح به الصلاة من الدعاء، رقم الحدیث: ۶۴۹

نبي کریم ﷺ چې به تر لمانځه وروسته راسته لاس پر سر مبارک کښېښووئ او دا دعاء به يې ويل

بِسْمِ اللهِ الَّذِيْ لَا إِلَهَ إِلا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ اللّٰهُمَّ أَذْهِبْ عَنِّي الْهَمَّ وَالْحُزْنَ

ژباړه: د الله په نامه سره چې د هغه بغیر بل د عبادت لائق نسته هغه زیات مهربان او رحم کوونکئ دئ. یا الله! ته زما څخه غم او پرېشاني لیري کړې.

حصن حصین، ص۳۰۱ بحواله مسند البزار، المعجم الأوسط للطبرانی، عمل الیوم واللیلة لابن السنی، عن انس رضی الله عنه

ښه، اوس نو يو څو مبارک کلمات هم را زده کړه

{مبارک کلمات}

(الله تعالی ته خوښې دوې کلمې)

سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِيمِ

ژباړه: زه د الله تعالی پاکي بيانوم د هغه د ثناء سره او زه د هغه الله تعالی پاکي بيانوم چې د عظمت خاوند دئ.

صحیح البخاری، کتاب الأیمان والنذور، باب اذا قال والله لا أتکلم الیوم فصلی أو قرأ أو سبح، رقم: ۶۱۸۸، صحیح مسلم، کتاب الذکر والدعاء والتوبة والاستغفار، باب فضل التهلیل والتسبیح والدعاء، رقم: ۴۸۶۰، سنن الترمذی، کتاب الدعوات عن رسول الله صلی الله علیه وسلم، باب ما جاء فی فضل التسبیح والتکبیر والتهلیل والتحمید، رقم: ۳۳۸۹، سنن ابن ماجه، کتاب الادب، باب فضل التسبیح، رقم: ۳۷۹۶، مسند أحمد، رقم: ۶۸۷۰

[١٤٥]: سنن ابی داؤد: باب ما یقول الرجل إذا سلم، حدیث نمبر: ۱۵۱۲، ۳۱۰مخ.
[١٤٦]: سنن ابي داؤد: باب فی الاستغفار، حدیث نمبر:۱۵۲۲، ۳۱۲ مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

{کلمه شهادت}

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

ژباړه: زه شاهدي ورکوم چي د الله تعالی څخه ماسِوا بل د عبادت لائق نسته، هغه یو دئ شریک نه لري او زه شاهدي ورکوم چي محمد صلی الله علیه وسلم د الله تعالی بنده او د هغه رسول دئ.

صحيح مسلم، كتاب الطهارة، باب الذكر المستحب عقب الوضوء، رقم: ٣٤٥، سنن الترمذى، كتاب الطهارة عن رسول الله صلى الله عليه وسلم، باب فيما يقال بعد الوضوء، رقم: ٥٠، سنن النسائى، كتاب التطبيق، باب كيف التشهد الأول، رقم: ١١٥٥، سنن أبى داؤد، كتاب الصلاة، باب ما يقول اذا سمع المؤذن، رقم: ٤٤١، سنن ابن ماجه، كتاب الطهارة وسننها، باب ما يقال بعد الوضوء، رقم:٤٦٢، مسند احمد، رقم: ١١٦، سنن الدارمى، كتاب الطهارة، باب القول بعد الوضوء، رقم:٧١٠

{کلمه تمجید}

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ.

ژباړه: الله پاک دئ او ټول تعریفونه الله تعالی لره دي او د الله څخه ماسِوا بل د عبادت لائق نسته او الله تر ټولو لوی دئ او ګناهونو څخه را ګرځېدل او پر ښو کارونو قدرت د الله تعالی له طرفه دئ چي د لوړي درجې او عظمت خاوند دئ.

سنن أبى داؤد، كتاب الصلاة، باب ما يجزىء الأمى والأعجمى من القراءة، رقم: ٧٠٨، سنن ابن ماجه، كتاب الدعاء، باب ما يدعو اذا انتبه من الليل رقم: ٣٨٦٨

{کلمه توحید}

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ , وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ، يُحْيِي وَيُمِيتُ ، وَهُوَ حَيٌّ لاَ يَمُوتُ أَبَدًاأَبَدًا ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ كُلُّهُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

ژباړه: د الله تعالی څخه بغیر بل د عبادت لائق نسته، هغه یو دئ شریک نه لري، هغه لره بادشاهي ده او هغه لره ټوله تعریفونه، هغه ژوند ورکوي، هغه مرګ ورکوي او هغه ژوندی دئ او هغه ته هیڅکله مرګ نسته، ټول خیر د هغه په قبضه کي دئ او هغه پر هر څه قدرت لري.

سنن الترمذى، كتاب الدعوات عن رسول الله صلى الله عليه وسلم، باب ما يقول اذا دخل السوق، رقم: ٣٣٥٠، سنن ابن ماجه، كتاب التجارات، باب الأسواق ودخولها، رقم:٢٢٢٦، سنن الدارمى، كتاب الاستئذان، باب ما يقول اذا دخل السوق، رقم:٢٥٧٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

{کلمه استغفار}

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ ★ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ ★أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ★أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ بِذَنْبِي ★فاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ.

ژباړه: يا الله! ته زما پروردګار ئې، ستا څخه بغير بل د عبادت لائق نسته، تا زه پيدا کړئ يم او زه ستا بنده يم او زه ستا پر عهد او وعده باندي تر خپل وس پوري ولاړ يم. زه د خپلو بدو اعمالو څخه په تا سره پنا غواړم، زه اقرار کوم چي ستا پر ما ډېري پېرزويني دي او زه پر خپله ګناه اقرار کوم نو ما معاف کړه ځکه چي ستا څخه بغير بل د ګناهونو بخښونکئ نسته.

(مشکوة: صفحه: ۲۰۴)

{د استغفار لنډي کلمي}

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِى لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَىُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

ژباړه: زه د الله تعالى څخه بخښنه غواړم چي د هغه بغير بل د عبادت لائق نسته چي ژوندى دئ او د هر شي اختيار لرونکئ دئ او زه هغه ته توبه کاږم.

سنن أبى داؤد، کتاب الصلاة، باب فى الاستغفار، رقم: ۱۲۹۶، مسند أحمد، رقم: ۱۰۶۵۲، (مشکوة: صفحه:۲۰۵)

{کلمه رد کفر}

أَللّٰهُمَّ اِنِّىْ أَعُوْذُبِکَ مِنْ أَنْ أُشْرِکَ بِکَ شَيْأً وَّ أَنَا أَعْلَمُ بِهِ ★ وَأَسْتَغْفِرُکَ لِمَا لَا أَعْلَمُ بِهِ تُبْتُ عَنْهُ ★ وَتَبَرَّأْتُ مِنَ الْکُفْرِ وَالشِّرْکِ وَالْکِذْبِ وَالْغِيْبَةِ وَالْبِدْعَةِ وَالنَّمِيْمَةِ وَ الْفَوَاحِشِ وَالْبُهْتَانِ وَالْمَعَاصِىْ کُلِّهَا★وَأَسْلَمْتُ وَأَقُوْلُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ.

ژباړه: يا الله! زه په تا سره پناه غواړم چي يو شى........ او ستا شريک ئې کړم او زه بخښنه غواړم په تا سره له هغي ګناه څخه چي زه په خبر نه يم. يا الله! ما د هري ګناه څخه توبه وکړه او زه بېزاره سوم د کفر، شرک، دروغو، غيبت، بدعت، شيطانت، بې حيا خبرو، پر چا تور پوري کول (تهمت لګول) او ټولو ګناهو څخه او زه مسلمان يم او (په پاک زړه سره) وايم چي د الله تعالى څخه بغير بل معبود نسته او محمد صلى الله عليه وسلم د الله جل جلاله رسول دئ.

قد نقل اهل العلم هذه الکلمات المبارکة فى کتب الاحاديث او فى الکتب الاسلاميه و معانيها صحيحة و مفهومها مقبول

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	کتاب	طبع
۱	القرآن	تنزيل من رب العلمين
۲	صحيح البخاري	دارالسلام رياض
۳	صحيح مسلم	دارالسلام رياض
۴	الجامع الترمذی	دارالسلام رياض
۵	سنن ابی داؤد	دارالسلام رياض
۶	سنن ابن ماجه	دارالسلام رياض
۷	سنن النسائي	دارالسلام رياض
۸	المصنف لابن ابی شيبه	المجلس العلمي بيروت لبنان
۹	مرقاة المفاتيح	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۰	کنزالعمال	دارالکتب علميه بيروت لبنان
۱۱	فتح الباری لابن حجر عسقلاني	قديمي کتب خانه کراچي
۱۲	نصب الرايه	مکتبه حقانيه پېښور
۱۳	مسند احمد بن حنبل	مؤسسة الرسالة بيروت لبنان
۱۴	سنن دارمی	دارالحديث قاهره
۱۵	ردالمحتار	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۶	هدايه	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۷	هنديه	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۸	حاشية الطحطاوی	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۹	الفقه الحنفی فی ثوبه الجديد	مکتبه حقانيه پېښور

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library